माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ४ (१) नूसार १७ मुद्यांची अद्ययावत माहिती

कलम ४ (१) (ख) (एक)

ग्रामविकास व पंचायत राज विभाग, मंत्रालय, मुंबई, अधिनस्त महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान, बेलापूर, या कार्यालयाच्या कामाचा आणि कर्तव्याचा तपशील

सार्वजनिक प्राधिकरणाचे नाव : उमेद-महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान,
ग्रामविकास व पंचायत राज विभाग

संपूर्ण पत्ता : सिडको भवन, ५ वा मजला (दक्षिण विभाग), सी.बी.डी. बेलापूर,
नवी मुंबई -४००६१४

कार्यालयप्रमुख : अतिरिक्त संचालक, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान
विभागप्रमुख : मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान

कोणत्या खात्याच्या अधिनस्त हे कार्याल आहे. : ग्राम विकास व पंचायत राज विभाग,
बांधकाम भवन मर्झबान रोड, फोर्ट मुंबई ४०० ००१
अंगीकृत व्रत (Mission) ध्येय धोरण (Vision) जनतेला देत असलेल्या सेवांचा थोडक्यात तपशील :

राज्यातील ग्रामीण भागातील गरीबीचे निर्मुलन करण्यासाठी एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम राबविण्यात आला. सदरील कार्यक्रमातंर्गत वैयक्तिक लाभार्थींवर भर देण्यात आलेला होता. सन १९९९ मध्ये स्वर्ण जंयती ग्राम स्वरोजगार योजनेला सुरवात करून त्यामध्ये ग्रामस्तरावरील महिलांचे संघटन करून स्वयं सहाय्यता गटांची बांधणी व महिला सक्षमीकरण यावर भर देण्यात आला. महाराष्ट्र राज्यात सदरील अभियानाची अंमलबजावणी करण्यासाठी मा. मुख्यमंत्री महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली ग्रामविकास विभागातंर्गत महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान या स्वतंत्र संस्थेची स्थापना संस्था नोंदणी अधिनियम १८६० अन्वये करण्यात आलेली आहे. सदरील अभियानाची अंमलबजावणी राज्यातील ३४ जिल्हे व ३५१ तालूक्यात Intensive पद्धतीने करण्यात येत आहे. या ठिकाणी जिल्हा अभियान व्यवस्थापन कक्ष व तालूका अभियान व्यवस्थापन कक्षाची स्थापना करण्यात आली आहे. सदरील अभियान प्रभावीपणे राबविण्यासाठी राज्यस्तरापासून ते ग्रामस्तरापर्यंत स्वतंत्र, समर्पित व संवेदनशील मनुष्यबळ व अंमलबजावणी यंत्रणा प्रस्थापित करण्यात आलेली आहे.

ग्रामीण महाराष्ट्रातील गरीब व जोखीमप्रवण कुटुंबांना समृध्द, आत्मसन्मानाने व सुरक्षित जीवन जगता यावे, यासाठी त्यांच्या सर्वसमावेशक, लोकशाही तत्वावर आधारीत स्वयंचलित समुदाय संस्थांची निर्मिती करून त्यांचे अधिकार व हक्क, विविध वित्तीय सेवा तसेच शाश्वत उपजीविकेच्या संधी प्राप्त होण्याच्या दृष्टीने पोषक वातावरणाची निर्मिती करण्याचे काम महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानामार्फत करण्यात येत आहे.

समुदाय संघटनाच्या माध्यमातून गावातील गरीब, गरजू व वंचित कुटुंबातील महिलांचे स्वयं सहाय्यता समुह तयार करून सदर समुहाचे गावनिहाय ग्रामसंघ तयार करण्यात येत आहेत. ग्रामसंघाच्या माध्यमातून विविध पथदर्शी प्रकल्प राबविणे, शासकीय योजनेचा लाभ मिळविणे, स्थानिक स्वराज्य संस्थामध्ये महिलांची भागिदारी वाढविणे, समुदाय संसाधन व्यक्तीची निवड करून त्यांची क्षमता बांधणी करणे, गावविकासाच्या मुख्य प्रवाहामध्ये महिलांना समाविष्ट होण्यासाठी संधी उपलब्ध करुन्न देणे, महिला समूहांनी तयार केलेल्या विविध उत्पादनास वेगवेगळ्या पद्धतीने बाजारपेठ मिळवून देण्याचे तसेच उत्पादनाची गुणवत्ता वाढविण्यासाठी आवश्यक मार्गदर्शन करण्याचे काम अभियानामार्फत करण्यात येत आहे.

राज्यस्तरावरील कार्यालय : महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांच्या जागेवर भाडेतत्वावरील कार्यालय
पत्ता : सिडको भवन, साऊथ विंग, ५ वा मजला, सी.बी.डी बेलापूर, नवी मुंबई -४०० ६१४

साप्ताहिक सुट्टी आणि विशेष सेवांचा कालावधी : महाराष्ट्र शासनाने जाहिर केलेल्या सर्व सार्वजनिक सुट्टया लागु

कार्यालयीन वेळ :	**सकाळी ९.४५ ते सायंकाळी ६.१५ वाजेपर्यंत**
संपर्क क्र. :	**०२२-२७५६२५५२ / ५४**
साप्ताहिक सुट्टी आणि विशेष सेवांचा कालावधी	**शनिवार व रविवार साप्ताहिक सुट्टी व सर्व शासकीय सुट्टया.**

प्राधिकरणाच्या संरचनेचा तक्ता

<u>परिशिष्ट-१</u>

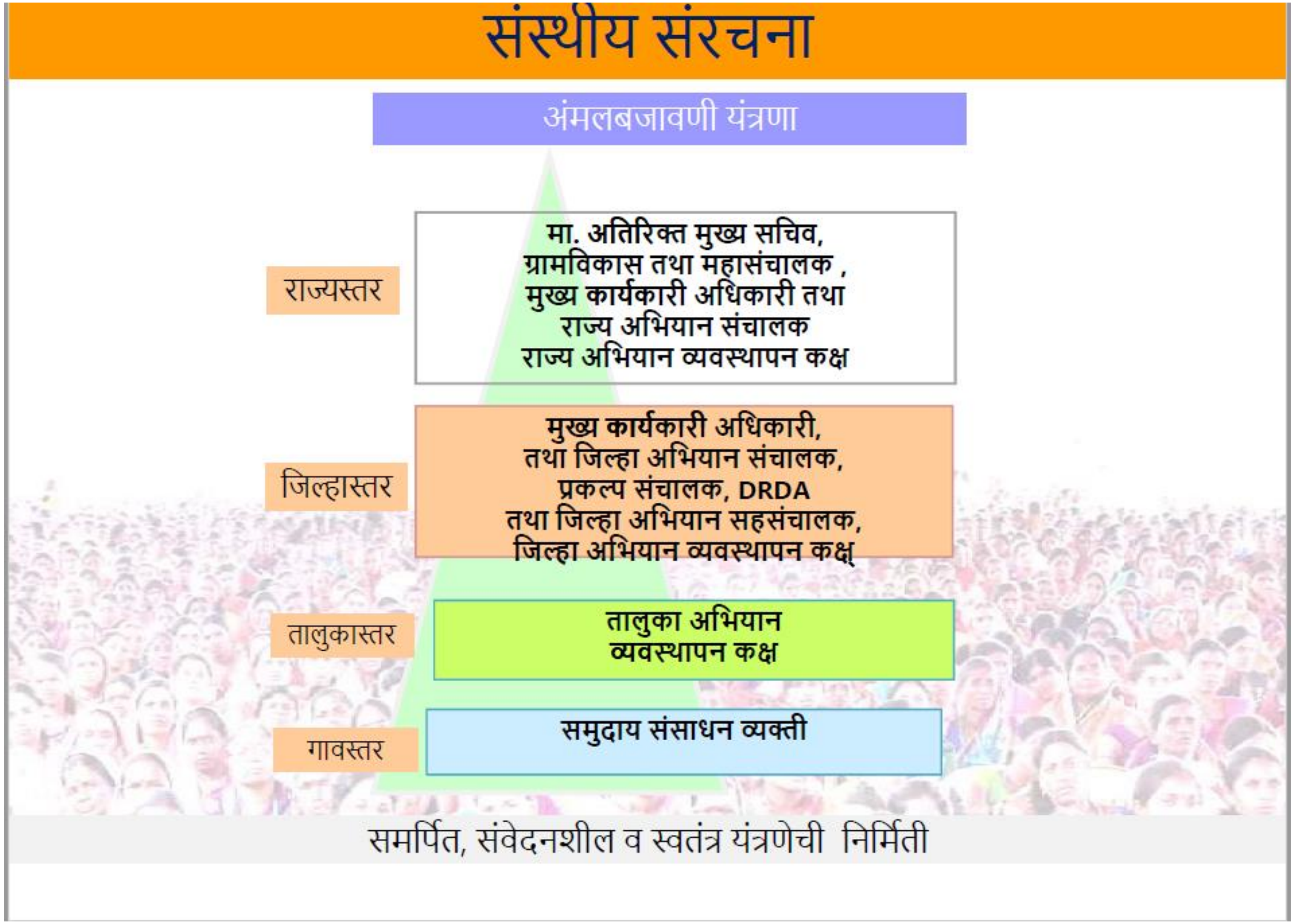

कलम ४ (१) (ख) (दोन) व (तीन)
सार्वजनिक प्राधिकरणातील अधिकारी व कर्मचारी यांच्या अधिकारकक्षा, निर्णय प्रक्रीयेची आणि त्यावरील देखरेखीची पध्दत

1175

वाचा : १) या कार्यालयाचे आदेश क्र. २४४ दि. १३/०८/२०१४.

क्र.उमेद एमएसआरएलएम /लेखा/२०१४
महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
ऑफिस नं. १०१ व १०२, पहिला मजला,
मोनार्च प्लाझा, प्लॉट नं. ५६, सेक्टर-११,
सीबीडी, बेलापूर, नवी मुंबई - ४०० ६१४

कार्यालयीन आदेश क्र. २९९ दिनांक २६/८/२०१४

विषय : प्रशासकिय अधिकाराचे प्रत्यायोजन बाबत अवलंबवयाची कार्यपध्दती / अटी व शर्ती.

वरील संदर्भीय आदेशानुसार प्रशासकीय व वित्तीय अधिकारांचे प्रत्यायोजन करण्यात आलेले आहे. सदर आदेशानुसार या कार्यालयातील उपसंचालक (सर्व), वरिष्ट लेखाधिकारी, कक्ष अधिकारी, राज्य अभियान व्यवस्थापक, अभियान व्यवस्थापक यांना प्रशासकीय अधिकार प्रदान करण्यात आलेले आहेत. तरी सदर बाबतीत अवलंबवयाची कार्यपध्दती तसेच अटी व शर्ती खालीलप्रमाणे विषद करणेत येत आहे.

अ.क्र.	भाग/उपविभाग, विषय, वित्तीय अधिकार	कार्यपध्दती / अटी व शर्ती
१	**V (a)** Approval for Stationary Purchase **up to Rs. 5000/-**	१. सदर प्राधिकार हे फक्त प्रशिक्षण, कार्यशाळा अथवा अपवादात्मक परिस्थिती संदर्भात प्रदान केलेले आहेत. २. नियमित कार्यालयीन कामकाजसंदर्भात स्टेशनरी खरेदीस सदर प्राधिकार लागू होत नाहीत. (कार्यालयीन कामकाजासाठी स्टेशनरी खरेदी ही प्रशासन शाखेमार्फत होईल) ३. संबंधित शाखाप्रमुखांनी स्टेशनरी खरेदीबाबत स्वतंत्र नाशवंत नोंदवही (Consumable Register) अद्यायावत करावी. ४. संबंधित शाखेने स्टेशनरीबाबतची देयके (Bills) ही प्रशासन शाखेमार्फत सादर करावीत. ५. संबंधित शाखेने प्रशासकीय मंजूरीबाबतचे स्वतंत्र कार्यालयीन आदेश निर्गमित करावेत.
२	**V (e)** Approval for miscellaneous office expenses such as books, refreshment,Photocopies, spiral binding, networking in case of defects in official system agreement paper, stamp paper and other expenses **up to Rs. 5000/-**	१. पुस्तके खरेदी ही मिशनच्या कामकाजाशी संबंधित असावीत. २. सदर पुस्तकांची नोंदवहीत नोंद घेणेत यावी व प्रमाणित करावीत. ३. जागतिक बँक / NMMU / केंद्रिय, राज्य ग्राम विकास विभाग मधील अधिकाऱ्यांच्या दौऱ्या दरम्यान बैठकीसाठी अल्पोपहाराचा खर्च भागविणे. ४. प्रशिक्षण, कार्यशाळा, बैठका, चर्चासत्रे इत्यादी करीता आवश्यक असणारा (झेरॉक्स, स्पायरल बायडिंग व इतर किरकोळ खर्च इ.) खर्च भागविण्यात यावा. ५. संबंधित शाखेने वरीलबाबतची देयके (Bills) ही प्रशासन शाखेमार्फत सादर करावीत. ६. संबंधित शाखेने प्रशासकीय मंजूरीबाबतचे स्वतंत्र कार्यालयीन आदेश निर्गमित करावेत.

/

३	**VII (a)** Approval of Budget for the training, workshop **up to Rs. 50000/-**	१. प्रत्येक शाखेने आपल्या विषयाशी संबंधित प्रशिक्षण, कार्यशाळा, बैठका, चर्चासत्रे इत्यादीबाबत पुढील तीन महिन्यांचा आराखडा अतिरिक्त संचालक यांचेकडून मंजूर करुन घेणे. २. केवळ मंजूर झालेल्या आराखडयानुसार घेण्यात येणाऱ्या कार्यक्रमांसाठीच सदर प्राधिकार लागू राहतील. ३. रु. ५०००/- पेक्षा जास्त खर्चाबाबत आवश्यक ती संपादणूक प्रक्रिया राबवून कार्यक्रम पार पाडावा. ४. संबंधित शाखेने कार्यशाळा / प्रशिक्षण संपल्यावर त्याबाबतची उपस्थिती, देयके (Bills) इ. अद्यायावत करुन प्रशासन शाखेमार्फत सादर करावीत. ५. संबंधित शाखेने प्रशासकीय मंजूरीबाबतचे स्वतंत्र कार्यालयीन आदेश निर्गमित करावेत.

वरील प्राधिकार हे मिशनचे कामकाज जलद व शीघ्र गतीने तसेच सहजतेने होण्याच्या दृष्टीकोनातून प्रदान करणेत आलेले असून हे केवळ प्रशासकीय मंजूरी पुरते सिमित आहेत.

Leena MBansod

मुख्य कार्यकारी अधिकारी
महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान

प्रत :

१) मा. अतिरिक्त संचालक, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान
२) श्री. सुदिन पो. गायकवाड, अवरसचिव म.रा.ग्रा.जी.अभियान यांना पुढील कार्यवाहीसाठी.
३) श्री. ता. रा. धायगुडे, उपसंचालक (वित्त व लेखा) म.रा.ग्रा.जी.अभियान यांना पुढील कार्यवाहीसाठी.
४) आस्थापना शाखा / वित्त व लेखा, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान
५) सर्व अधिकारी / राज्य समन्वयक, उमेद, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान

Leena MBansod

मुख्य कार्यकारी अधिकारी
महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान

वाचा : १) शासन निर्णय क्र.एनआरएलएम-२०११/प्र.क्र.१९६/योजना-३ ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग दिनांक १८/०७/२०११ 115/C

२) शासन निर्णय क्र.एनआरएलएम-२०११/प्र.क्र.२८७/योजना-३ ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग दिनांक ०५ नोव्हेंबर २०११

३) दिनांक ३१ ऑगस्ट २०१३ रोजीच्या कार्यकारी समितीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.

क्र.उमेद एमएसआरएलएम /लेखा/२०१४
महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
ऑफिस नं. १०१ व १०२, पहिला मजला,
मोनार्च प्लाझा, प्लॉट नं. ५६, सेक्टर-११,
सीबीडी, बेलापूर, नवी मुंबई - ४०० ६१४

कार्यालयीन आदेश क्र. २४४ दिनांक १३/८/२०१४

विषय : प्रशासकिय व वित्तीय अधिकाराचे प्रत्यायोजन.

दारिद्रय निर्मूलनाचे काम अधिक प्रभावीपणे व गतीमानतेने व्हावे यादृष्टीने केंद्र शासनाने स्वर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेचे रुपांतर राष्ट्रीय ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानात केलेले आहे. त्यासाठी प्रशासकिय व वित्तीय अधिकार कार्यकारी समितीने मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान यांस संदर्भ क्र. १ अन्वये प्रदान केले आहेत. यासाठी महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानाचे स्वतंत्र बँक खातेही स्टेट बँक ऑफ इंडिया बँकेत उघडण्यात आले आहे. संदर्भ क्र. २ या शासननिर्णयानुसार तसेच दि. ३१ ऑगस्ट २०१३ च्या कार्यकारी समितीच्या इतिवृत्तानुसार मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी त्यांना प्रदान करण्यात आलेले प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार कार्यालयीन कामकाजाचे दृष्टीने अन्य अधिकाऱ्यांस प्रत्यायोजित करण्यासाठी मान्यता दिलेली आहे. त्यानुसार यापूर्वी आदेश क्र. २१ दि.०२/११/२०१३ अन्वये काही प्रमाणात अधिकार अतिरिक्त संचालक, अवर सचिव आणि उपसंचालक (वित्त व लेखा) यांस प्रत्यायोजित करण्यात आले आहेत. तथापि कार्यालयातील तसेच क्षेत्रिय स्तरावरील अधिकारी / कर्मचारी यांची आता मोठया प्रमाणात नेमणूक झालेली आहे. तसेच मुख्य कार्यकारी अधिकारी, अतिरिक्त संचालक यांस वारंवार क्षेत्रभेटी, बैठका यासाठी दौऱ्यावर जावे लागते. याबाबींमुळे आता कार्यालयातील प्रशासकिय व वित्तीय अधिकारांचे अन्य अधिकाऱ्यांना प्रत्यायोजन करणे अत्यंत आवश्यक झाले आहे. ही बाब लक्षात घेवून सोबतच्या प्रपत्राप्रमाणे अतिरिक्त संचालक, अवर सचिव आणि उपसंचालक (वित्त व लेखा) यांस प्रशासकिय व वित्तीय अधिकार प्रदान करण्यात येत आहेत.

मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान

सोबत : वरील प्रमाणे

प्रत :

१) मा. प्रधान सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना माहितीस्तव सादर.
२) मा. उपसचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना माहितीस्तव सादर.
३) मा. अतिरिक्त संचालक, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान
४) श्री. सुदिन पो. गायकवाड, अवरसचिव म.रा.ग्रा.जी.अभियान यांना पुढील कार्यवाहीसाठी.
५) श्री. ता. रा. धायगुडे, उपसंचालक (वित्त व लेखा) म.रा.ग्रा.जी.अभियान यांना पुढील कार्यवाहीसाठी.
६) उपकोषागार अधिकारी, कोकण भवन, बेलापूर, नवी मुंबई यांना माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
७) आस्थापना शाखा / वित्त व लेखा, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान
८) सर्व अधिकारी / राज्य समन्वयक, उमेद, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान

मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान

Office Order Dated 13\08\2014

Delegation of Financial & Administrative Powers at SMMU Level

Part	Particulars	Authority					IUFR Budget Head	Bank Account
		CEO, MSRLM	Additional Director / DDO	Under Secretary (Admin officer)	Dy. Director (Accounts and finance)	Dy Dir (all), Sr AO Desk Officer, SMM, MM		
I	**Salary**						B1.1.1	SMMU Saving
a	Salary of Project Staff (approval)			Full Power				
b	Disbursement of Salary, Arrears of Salary, Increment to Staff				Full Power			
c	Deduction of salary				Full Power			
d	TDS certificate				Full Power			
e	Statutory payments other than Salary(GPF, TDS of IT etc)				Full Power			
II	**Travel of Staff**						B1.1.1	SMMU Saving
a	Approval for Air Travel	Full Power						
b	Approval of Air Travel Bills		Full Power					
c	Approval of Tour Plan	Additional director, SMM,US, DD,	MM, Sr AO, Desk Officer					
d	Approval of Tour diary	Additional director, SMM,US, DD,	MM, Sr AO, Desk Officer	Admin staff	Accounts staff			
e	Approval of TA and DA claim	Additional director, SMM,US, DD,	MM, Sr AO, Desk Officer	Admin staff	Accounts staff			
III	**Office Set Up**						B1.1.2	SMMU Saving
a	Approval and Payment of office rent			Full powers				
b	Payment of Refurbishment bills	Full Powers						
c	Furniture	Full Powers	upto Rs. 5 lakh					
IV	**Office Equipment**						B1.1.3	SMMU Saving
a	Desktop, Laptops , etc	Full Power						
b	Mobiles and other electronic goods	Full Power						
c	Payment of CUG bills			Full powers				
d	Miscellaneous Expenses	Full powers	upto Rs. 5 lakh	upto Rs. 50000				

Part	Particulars	Authority						
		CEO, MSRLM	Additional Director / DDO	Under Secretary (Admin officer)	Dy. Director (Accounts and finance)	Dy Dir (all), Sr AO Desk Officer, SMM, MM	IUFR Budget Head	Bank Accour
V	**Other Operating Cost**						B1.1.4	SMMU Saving
a	Approval for Stationary Purchase	Full power	upto Rs. 5 lakh	upto Rs 50000		upto Rs5000		
b	Approval for Purchase of computer Consumables printer /photo stat cartridge.		Full power	upto Rs 50000				
c	Approval for repairs and maintenance of office equipment, electronic goods and Furniture etc	Full power	upto Rs. 5 lakh	upto Rs 50000				
d	Approval of advance for Travel, Purchase, refreshment etc).	Full power	upto Rs. 5 lakh					
e	Approval for miscellaneous office expenses such as books, refreshment, Photocopies, spiral binding, networking in case of defects in official system agreement paper, stamp paper and other expenses	Full power	upto Rs. 5 lakh	upto Rs 50000		upto Rs 5000		
f	Approval of housekeeping services	Full power						
g	Approval of Bills of housekeeping services		Full power	upto Rs 50000				
h	Approval of security services	Full power						
i	Approval bills of security services		Full power	upto Rs 50000				
j	Postage and courier			Full power				
k	Approval for advertisement	Full power						
l	Approval for Payment for advertisement	Full power	upto Rs. 5 lakh					
m	Approval of Telephone, Internet, electricity bills, water			Full Power				
n	Approval of Legal Expenses	Full power						
o	Payment of Legal Expenses	Full power	upto Rs. 5 lakh					
VI	**Hiring of Vehicle**						B1.1.4	SMMU Saving
a	Approval for payment of hired vehicle		Full Powers					
b	Approval of vehicle on ad hoc basis		Full power					
c	Payment for hired vehicle			Full power				

/

Part	Particulars	Authority							
		CEO, MSRLM	Additional Director / DDO	Under Secretary (Admin officer)	Dy. Director (Accounts and finance)	Dy Dir (all), Sr AO Desk Officer, SMM, MM	IUFR Budget Head	Bank Account
VII	**Staff trainings, consultations, workshops, etc**							
a	Approval of Budget for the training, workshop	Full Power	upto Rs. 5 lakh			upto Rs 50000	B1.2.1	SMMU Saving
b	Advance	Full power	upto Rs 50000				B1.2.1	SMMU Saving
c	Approval of Bills for payment for individual party/ firm	Full power	upto Rs. 5 lakh	upto Rs 50000			B1.2.1	SMMU Saving
d	Approval for Printing of training kits, IEC material , manuals handbooks, brochures leaflets etc	Full power	upto Rs. 5 lakh				B1.2.1	SMMU Saving
e	Approval and payment of District Centre's, Community Learning Academies, CPLTCs, etc.	Full power					B1.2.2	SMMU Saving
f	Consultants, Resource Persons, etc.	Full Power					B1.2.3	SMMU Saving
VIII	**Innovation & Partnership Support (expen.towrds learnings)**						C	
a	Approval and payment of Technical Support Agency and Innovation Forums	Full Power					C1.1	NRLM Current
b	Approval and payment of Action Pilots (activities not under B.2)	Full Power					C1.2	NRLM Current
c	Approval and payment of Knowledge Platform on Social Entrepreneurship in Livelihoods	Full Power					C2.1	NRLM Current
d	Approval and payment of Investment Support for Social Entrepreneurs	Full Power					C2.2	NRLM Current
e	Approval and payment of Service Provisioning	Full Power					C3.1	NRLM Current
f	Approval and payment of Viability Gap Funding	Full Power					C3.2	NRLM Current
IX	**Project Implementation Support**						D	
a	Approval and payment of Baseline Surveys	Full Power					D2.1	NRLM Current
b	Approval and payment of Process Monitoring	Full Power					D2.2	NRLM Current
c	Approval and payment of Community Monitoring and Studies	Full Power					D2.3	NRLM Current
d	Approval and payment of Implementing Partners - Consultancy fee etc.	Full Power					D3.1	NRLM Current

Part	Particulars	Authority					IUFR Budget Head	Bank Account
		CEO, MSRLM	Additional Director / DDO	Under Secretary (Admin officer)	Dy. Director (Accounts and finance)	Dy Dir (all), Sr AO Desk Officer, SMM, MM		
e	Approval and payment of Computer Hardware and related infrastructure	Full Power					D3.2	NRLM Current
f	Grievance Handling, RTI, Disclosure, etc.	Full Power					D4.1	NRLM Current
g	Community led GAC initiatives	Full Power					D4.2	NRLM Current
h	Agency Consultancy Fee	Full Power					D5.1	NRLM Current
i	IEC - Printing, newspaper advertisement and Others	Full power	upto Rs. 5 lakh				D5.2	NRLM Current
VIII	**Fund Release**							
a	Release of funds to Districts and Partners	Jointly with Add Director					--	NRLM Current
IX	**Agreement**							Current
a	Signing of all procurement related agreements	Full power					--	NRLM Current
b	Signing of MoUs under various partnerships	Full power					--	NRLM Current
c	Employee Agreement at State District and Block	Full power					--	NRLM Current
X	**Sanction of works/Services/Goods**							
a	Technical Sanction	Full power					--	NRLM Current
b	Administrative approvals	upto Rs.50 Lakhs					--	NRLM Current
c	Expenditure regarding services/works/goods	upto Rs 25 lakh					--	NRLM Current
d	Invitation of Tenders	Full power upto Rs.50 Lakhs					--	NRLM Current
e	Tender Acceptance	Full power					--	NRLM Current
f	Issuance of work order	Full power					--	NRLM Current
g	Approval towards Professional fees for various tenders, consultants, consultancies, auditors etc	Full power					--	NRLM Current
h	Approval of Payments regarding Partnership Firms	Full power					B4.1.1	NRLM Current
XI	**Cheque issuing authority and limit**							
a	Operation of Project Fund A/C (Transfer of funds to districts offices & SMMU Saving Account)	CEO, MSRLM & Add Director shall have Full powers					--	NRLM Current

Part	Particulars	Authority						
		CEO, MSRLM	Additional Director / DDO	Under Secretary (Admin officer)	Dy. Director (Accounts and finance)	Dy Dir (all), Sr AO Desk Officer, SMM, MM	IUFR Budget Head	Bank Account
b	Operation of Saving Bank Account	CEO, MSRLM & Add Director jointly shall have Full powers	Under Secretary &Dy. Director (Accounts & Finance) jointly shall have power upto 10 Lakhs				--	SMMU Saving

Enclosure o[illegible] .fice order no. ,dated February,2016.

National rural livelihoods Mission

UMED-Maharashtra State Rural Livelihoods Mission

Delegation of Administrive & Financial Power of SMMU Level to COO, DD(A&F)& DO NRLM/NRLP/DDU-GKY and Other All scheme implemented by MSRLM

Part	Particular	Authority				
		Chief Executive officer	Additional Director	Deputy Director (Accounts and Finance)	Desk Officer (Admin)	SMM
A	**Salary**					
A.1	Salary of Project Staff (approval)			Full Power		
A.2	Disbursement of Salary, Arrears of Salary, Increment to government Staff			Full Power		
A.3	Deduction of salary			Full Power		
A.4	TDS certificate			Full Power		
A.5	Statutory payments other than Salary(GPF, TDS of IT etc)			Full Power		
B	**Travel of Staff**					
B.1	Approval for Air Travel	Full Power				
B.2	Approval of Air Travel Bills		Full Power			
B.3	Approval of Tour Plan	Additional Director ,SMM, DD	MM, Sr AO, Desk Officer, YP	Account Staff	Admin Staff/Assistant	
B.4	Approval of Tour diary	Additional Director ,SMM, DD	MM, Sr AO, Desk Officer, YP	Account Staff	Admin Staff/Assistant	
B.5	Approval of TA and DA claim	Additional Director ,SMM, DD	MM, Sr AO, Desk Officer, YP	Account Staff	Admin Staff/Assistant	
C	**Office Set Up**					
C.1	Approval and Payment of Office Rent			Full Power		

215

Part	Particular	Authority				
		Chief Executive officer	Additional Director	Deputy Director (Accounts and Finance)	Desk Officer (Admin)	SMM
C.2	Payment of Refurbishment bills	Full Power				
C.3	Furniture	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs	Up to Rs.0.50 Lakhs		
D	**Office Equipment**					
D.1	Desktop, Laptops , Printers, Scanner, Xerox etc.	Full Power				
D.2	Mobiles and other electronic goods	Full Power				
D.3	Payment of CUG bills			Full Power		
D.4	Miscellaneous Expenses	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs	Up to Rs.0.50 Lakhs	Up to Rs.0.20 Lakhs	Up to Rs.0.05 Lakhs
E	**Other Operating Cost**					
E.1	Approval for Stationary Purchase	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs	Up to Rs.0.50 Lakhs	Up to Rs.0.20 Lakhs	Up to Rs.0.05 Lakhs
E.2	Approval for Purchase of computer Consumables printer / photo stat cartridge.		Full Power	Up to Rs.0.50 Lakhs	Up to Rs.0.20 Lakhs	
E.3	Approval for repairs and maintenance of office equipment, electronic goods and Furniture etc.	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs	Up to Rs.0.50 Lakhs	Up to Rs.0.20 Lakhs	
E.4	Approval of advance for Travel, Purchase, refreshment etc.).	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs			
E.5	Approval for miscellaneous office expenses such as books, refreshment, Photocopies, spiral binding, networking in case of defects in official system agreement paper, stamp paper and other expenses	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs	Up to Rs.0.50 Lakhs	Up to Rs.0.20 Lakhs	Up to Rs.0.05 Lakhs
E.6	Approval of housekeeping services	Full Power				
E.7	Approval of Bills of housekeeping services		Full Power	Up to Rs.0.50 Lakhs		

Part	Particular	Authority				
		Chief Executive officer	Additional Director	Deputy Director (Accounts and Finance)	Desk Officer (Admin)	SMM
E.8	Approval of security services	Full Power				
E.9	Approval bills of security services		Full Power	Up to Rs.0.50 Lakhs		
E.10	Postage and courier			Full Power	Up to Rs.0.20 Lakhs	
E.11	Approval for advertisement	Full Power				
E.12	Approval for Payment for advertisement	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs			
E.13	Approval of Telephone, Internet, electricity bills, water bill.			Full Power	Up to Rs.0.20 Lakhs	
E.14	Approval of Legal Expenses	Full Power				
E.15	Payment of Legal Expenses	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs			
F	**Hiring of Vehicle**					
F.1	Approval for hiring vehicle monthly basis (Annul)	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs			
F.3	Approval for hiring vehicle on ad hoc basis (call basis) Annual	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs			
F.3	Payment for hired and call basis vehicle			Full Power	Up to Rs.0.10 Lakhs	
G	**Staff trainings, consultations, workshops, etc.**					
G.1	Approval of Budget for the training, workshop, Review, Exposure Visits, Cross Learning, Etc.	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs			
G.2	Advance for the training, workshop, Review, Exposure Visits, Cross Learning, Etc.	Full Power	Up to Rs.0.50 Lakhs			
G.3	Approval of Bills for payment for individual party/ firm	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs	Up to Rs.0.50 Lakhs		

Part	Particular	Authority				
		Chief Executive officer	Additional Director	Deputy Director (Accounts and Finance)	Desk Officer (Admin)	SMM
G.4	Approval for Printing of training kits, IEC material , manuals handbooks, brochures leaflets etc.	Full Power				
G.5	Approval and payment of District Centre's, Community Learning Academies, CPLTCs, etc.	Full Power				
G.6	Consultants, Resource Persons, etc.	Full Power				
H	**Innovation & Partnership Support (expen.towrds learnings)**					
H.1	Approval and payment of Technical Support Agency and Innovation Forums	Full Power				
H.2	Approval and payment of Action Pilots (activities not under B.2)	Full Power				
H.3	Approval and payment of Knowledge Platform on Social Entrepreneurship in Livelihoods	Full Power				
H.4	Approval and payment of Investment Support for Social Entrepreneurs	Full Power				
H.5	Approval and payment of Service Provisioning	Full Power				
H.6	Approval and payment of Viability Gap Funding	Full Power				
I	**Project Implementation Support**					
I.1	Approval and payment of Baseline Surveys	Full Power				
I.2	Approval and payment of Process Monitoring	Full Power				
I.3	Approval and payment of Community Monitoring and Studies	Full Power				

Part	Particular	Authority				
		Chief Executive officer	Additional Director	Deputy Director (Accounts and Finance)	Desk Officer (Admin)	SMM
I.4	Approval and payment of Implementing Partners - Consultancy fee etc.	Full Power				
I.5	Approval and payment of Computer Hardware and related infrastructure	Full Power				
I.6	Grievance Handling, RTI, Disclosure, etc.	Full Power				
I.7	Community led GAC Initiatives	Full Power				
I.8	Agency Consultancy Fee	Full Power				
I.9	IEC - Printing, newspaper advertisement and Others	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs			
J	**Fund Release**					
J.1	Release of funds to Districts, Partner, Division , PIA, CTSA, and other Implementing Agency	Jointly with additional director				
K	**Agreement/MOU/Contract**					
k.1	Signing of all procurement related agreements	Full Power				
k.2	Signing of MoUs under various partnerships/Projects	Full Power				
k.3	Employee Agreement at State District and Block	Full Power				
L	**Sanction of works/Services/Goods**					
L.1	Technical Sanction	Full Power				
L.2	Administrative approvals	Up to Rs.50.00 Lakhs				
L.3	Expenditure regarding services/works/goods	Up to Rs.25.00 Lakhs				

219

Part	Particular	Authority				
		Chief Executive officer	Additional Director	Deputy Director (Accounts and Finance)	Desk Officer (Admin)	SMM
L.4	Invitation of Tenders	Full Power up to Rs.50.00 Lakhs				
L.5	Tender Acceptance	Full Power				
L.6	Issuance of work order	Full Power				
L.7	Approval towards Professional fees for various tenders, consultants, consultancies, auditors etc.	Full Power				
L.8	Approval of Payments regarding Partnership Firms	Full Power				
M	**DDU-GKY Activity**					
L.1	Approval for all activity under Skill Gap Assessment	Full Power				
L.2	Payment for all activity under Skill Gap Assessment	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs			
L.3	Approval for all activity under Job Mela	Full Power				
L.4	Payment for all activity under Job Mela	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs			
L.5	Approval for all activity under Information Education and Communication	Full Power				
L.6	Payment for all activity under Information Education and Communication	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs	Up to Rs.0.50 Lakhs		
L.7	Approval for all activity under Migration Support Centres	Full Power				
L.8	Payment for all activity under Migration Support Centres	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs			
L.9	Approval for all activity under Alumni Support	Full Power				

Part	Particular	Authority				
		Chief Executive officer	Additional Director	Deputy Director (Accounts and Finance)	Desk Officer (Admin)	SMM
L.10	Payment for all activity under Alumni Support	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs			
L.11	Approval for all activity under Capacity Building	Full Power				
L.12	Payment for all activity under Capacity Building	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs	Up to Rs.0.50 Lakhs		
L.13	Approval for all activity under Monitoring and Evaluation	Full Power				
L.14	Approval for all activity under Monitoring and Evaluation	Full Power	Up to Rs.5.00 Lakhs	Up to Rs.0.50 Lakhs		

N	Bank Account Signing Authority/Cheque Issuing Authority	Signature Authority-01	Signature Authority-02	Cheque Signing Limit
N.1	DDU-GKY Bank Accounts	CEO MSRLM	Additional Director MSRLM	Full Power
N.2	NRLM Current Account -Project Fund	CEO MSRLM	Additional Director MSRLM	Full Power
N.3	SAGY Bank Account	CEO MSRLM	Additional Director MSRLM	Full Power
N.4	Interest Subvention Bank Account	CEO MSRLM	Additional Director MSRLM	Full Power
N.5	Operation of Saving Bank Account	Deputy Director (Finance and Accounts)	Desk Officer (Admin)	Full Power for Salary and Up to 10.00 Lakhs for other Activity

221

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानांतर्गत
मा. प्रधान सचिव, ग्रामविकास विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत राज्यस्तरीय कार्यकारी समितीच्या सन २०२३-२४ मधील बैठकीचे
इतिवृत्त

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानांतर्गत राज्यस्तरीय कार्यकारी समितीची २०२३-२४ मधील बैठक मा. प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ०५.०९.२०२३ रोजी दुपारी ०४.०० वा. सभागृह, ७ वा मजला, बांधकाम भवन, २५ मर्झबान पथ, फोर्ट, मुंबई -४००००१ येथे बैठक संपन्न झाली आहे. सदर बैठकीस खालील सदस्य उपस्थित होते.

विषय क्र. १०: महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान अंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या सर्व केंद्र पुरस्कृत, राज्यपुरस्कृत व इतर जिल्हास्तरावरील सेवा, कामे व साहीत्य संपादणूकीस प्रशासकीय मान्यता व खर्चास मान्यताबाबतचे अधिकार सुधारीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान अंतर्गत शासन परीपत्रक क्र. एमएसआरएलएम २०१७/प्र.क्र.२४९/योजना-३ दि.०७.१२.२०१७ अन्वये मुख्य कार्यकारी अधिकारी, प्रकल्प संचालक, जिल्हा अभियान व्यवस्थापक व लेखाधिकारी यांना खालील प्रमाणे प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार, धनादेश स्वाक्षरीचे अधिकार खालीलप्रमाणे देण्यात आलेले आहे.

Sr. No	Particulars	शासन परीपत्रक क्र. एमएसआरएलएम २०१७/प्र.क्र.२४९/योजना-३, दि.०७.१२.२०१७ अन्वये मुख्य कार्यकारी अधिकारी, प्रकल्प संचालक, जिल्हा अभियान व्यवस्थापक व लेखाधिकारी यांना प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार, धनादेश स्वाक्षरीचे अधिकार		
		Authority of Approval	Cheque signing authority	Extent of Power
1	Salary	Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Full Power
2	All office Expenses other than salary	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Above 1,00,000/- (upto Rs. 20 Lakhs)
3		Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manger, MSRLM	Above 10,000/- (upto Rs.1,00,000/-)
4		District Mission Manager, MSRLM	District Mission Manager, MSRLM & Account Officer	Upto Rs.10,000/-
5	Training Expenses	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	Above Rs. 1,00,000/- (upto Rs.20,00,000/-)
6		Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Upto Rs.1,00,000/-
7	Tour Advance	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	Above Rs.5,000/- (upto Rs.25,000/-)

Sr. No	Particulars	शासन परीपत्रक क्र. एमएसआरएलएम २०१७/प्र.क्र.२४९/योजना-३, दि.०७.१२.२०१७ अन्वये मुख्य कार्यकारी अधिकारी, प्रकल्प संचालक, जिल्हा अभियान व्यवस्थापक व लेखाधिकारी यांना प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार, धनादेश स्वाक्षरीचे अधिकार		
		Authority of Approval	Cheque signing authority	Extent of Power
8		Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Upto Rs. 5,000/-
9	Program Advance	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Full Power
10	Program Advance	Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Upto Rs.25,000/-
11	Revolving Fund. Community Investment Fund, VRF and Start-up cost Distribution	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Full power (above Rs.10,00,000/-)
12		Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manger MSRLM	Upto Rs. 10,00,000/-

सन २०२२-२३ पासून केंद्र शासनाचे SNA धोरण सुरू झाले आहे. तसेच राज्याला मिळणारे हप्ते पूर्वी ५०% या प्रमाणे २ हप्त्यात प्राप्त होत असे तथापि SNA मार्गदर्शक सूचनानुसार मंजूर वार्षिक कृती आराखडा प्राप्त करण्याकरीता सध्या २५% या प्रमाणे राज्याला ४ हप्त्यात निधी प्राप्त होणार आहे. प्रत्येक हप्त्याची मागणी करण्यासाठी पूर्वी प्राप्त हप्त्याच्या ७५% खर्च करणे बंधनकारक आहे. अधिकांश खर्च हा जिल्हास्तरावर होत असून जिल्हास्तरावर खर्चाची गती वाढविण्याकरीता उपरोक्त अधिकारामध्ये सुधारणा करणे आवश्यक आहे याबाबत काही जिल्हयांनी अधिकार वाढविण्याकरीता विनंती केलेली आहे. त्याअनुषंगाने जिल्हास्तरावरील अधिकार वाढविणेकरीता मान्यतेस्तव सादर.

खालीलप्रमाणे प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार मान्यतेस्तव प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

जिल्हास्तरावरील अधिकार

Sr. No	Particulars	शासन परीपत्रक क्र. एमएसआरएलएम २०१७/प्र.क्र.२४९/योजना-३ दि.०७.१२.२०१७ अन्वये मुख्य कार्यकारी अधिकारी, प्रकल्प संचालक, जिल्हा अभियान व्यवस्थापक व लेखाधिकारी यांना प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार, धनादेश स्वाक्षरीचे अधिकार			मुख्य कार्यकारी अधिकारी, प्रकल्प संचालक, जिल्हा अभियान व्यवस्थापक व लेखाधिकारी यांना प्रस्तावित प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार, धनादेश स्वाक्षरीचे अधिकार		
		Authority of Approval	Cheque signing authority	Extent of Power	Authority of Approval	Cheque signing authority	Extent of Power
1	Salary / TADA	Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Full Power	Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Full Power
2	All office Expenses other than salary	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Above 1,00,000/- (upto Rs. 20 Lakhs)	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Above 5,00,001/- to Full Power
		Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manger, MSRLM	Above 10,000/- (upto Rs.1,00,000/-)	Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director, DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manger, MSRLM	Above 10,001/- (upto Rs.5,00,000/-)

Sr. No	Particulars	शासन परिपत्रक क्र. एमएसआरएलएम २०१७/प्र.क्र.२४९/योजना-३ दि.०७.१२.२०१७ अन्वये मुख्य कार्यकारी अधिकारी, प्रकल्प संचालक, जिल्हा अभियान व्यवस्थापक व लेखाधिकारी यांना प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार, धनादेश स्वाक्षरीचे अधिकार			मुख्य कार्यकारी अधिकारी, प्रकल्प संचालक, जिल्हा अभियान व्यवस्थापक व लेखाधिकारी यांना प्रस्तावित प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार, धनादेश स्वाक्षरीचे अधिकार		
		Authority of Approval	Cheque signing authority	Extent of Power	Authority of Approval	Cheque signing authority	Extent of Power
		District Mission Manager, MSRLM	District Mission Manager, MSRLM & Account Officer	Upto Rs.10,000/-	District Mission Manager, MSRLM	District Mission Manager, MSRLM & Account Officer	Upto Rs.10,000/-
3	Training Expenses	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	Above Rs. 1,00,000/- (upto Rs.20,00,000/-)	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	Above 5,00,001/- to Full Power
3	Training Expenses	Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Upto Rs.1,00,000/-	Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Above 10,001/- (upto Rs.5,00,000/-)
					Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	District Mission Manager, MSRLM & Account Officer	Upto Rs.10,000/-
4	Tour Advance	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	Above Rs.5,000/- (upto Rs.25,000/-)	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Above 10,001/- (upto Rs.25,000/-)
4		Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Upto Rs.5,000/-	Project Director DRDA/ Joint District Mission Director, MSRLM	District Mission Manager, MSRLM & Account Officer	Upto Rs.10,000/-
5	Program Advance	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Full Power	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Above 5,00,001/- to Full Power
		Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Upto Rs.25,000/-	Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manager, MSRLM	Above 10,001/- (upto Rs.5,00,000/-)
						District Mission Manager, MSRLM & Account Officer	Upto Rs.10,000/-
6	Revolving Fund, Community Investment Fund, VRF and Start-up cost Distribution	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Full power (above Rs.10,00,000/-)	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Full power (above Rs.25,00,001/-)
		Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manger MSRLM	Upto Rs. 10,00,000/-	Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manger MSRLM	Upto Rs. 25,00,000/-

Sr. No	Particulars	शासन परीपत्रक क्र. एमएसआरएलएम २०१७/प्र.क्र.२४९/योजना-३ दि.०७.१२.२०१७ अन्वये मुख्य कार्यकारी अधिकारी, प्रकल्प संचालक, जिल्हा अभियान व्यवस्थापक व लेखाधिकारी यांना प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार, धनादेश स्वाक्षरीचे अधिकार			मुख्य कार्यकारी अधिकारी, प्रकल्प संचालक, जिल्हा अभियान व्यवस्थापक व लेखाधिकारी यांना प्रस्तावित प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार, धनादेश स्वाक्षरीचे अधिकार		
		Authority of Approval	Cheque signing authority	Extent of Power	Authority of Approval	Cheque signing authority	Extent of Power
7	Cadre Honorium	Not Applicable			Project Director, MSRLM	Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manger MSRLM	Full Power
8	All other Community Funds (like PG, VGF, CEF, DSF, IFC & all Other Community Fund	Not Applicable			Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM	Chief Executive Officer, ZP / District Mission Director, MSRLM & Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Full power (above Rs.25,00,001/-)
					Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM	Project Director DRDA / Joint District Mission Director, MSRLM & District Mission Manger MSRLM	Upto Rs. 25,00,000/-

निर्णय

शासन परिपत्रक दिनांक १५/१२/२०१२ मधील तरतूद विचारात घेवून व सदर तरतुदीनुसार यापुर्वी राज्यस्तरीय कार्यकारी समितीच्या दिनांक २१/११/२०१७ रोजीच्या बैठकीमध्ये निर्णय घेवून वित्तीय नियमावली निश्चित करण्यात आली होती. या सर्व बाबी विचारात घेवून प्रस्तावास समितीने मान्यता प्रदान केली.

विषय क्र. १९: मा. अध्यक्षांच्या परवानगीने आयत्या वेळी येणारे विषय.

१) Common Service Center (CSC) मार्फत भरतीसाठी स्वतंत्र बैठक लावण्यात यावी तसेच Project Manager, Common Service Center (CSC) यांना तात्काळ उमेद कार्यालयास मनुष्यबळ पुरविण्याबाबत सुचना देण्यात आल्या.

२) Internal Job Promotion (IJP) संदर्भात मा. मंत्री यांचे कडील बैठकीत झालेल्या निर्णयाप्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी, याबाबत उपसचिव योजना-३ यांच्याशी चर्चा करुन घ्यावी.

मा. अध्यक्ष, राज्यस्तरीय कार्यकारी समिती तथा प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग यांनी माविम गट यांना भेटी देण्याच्या तसेच सदर गटाच्या स्वावलंबनाच्या अनुषंगाने अध्ययन करणेबाबत सुचित केले.

सदस्य सचिव, राज्यस्तरीय कार्यकारी समिती तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान यांनी सर्व उपस्थितांचे आभार मानून मा. अध्यक्षांच्या परवानगीने समितीचे कामकाज संपल्याचे जाहीर केले.

(एकनाथ डवले)
अध्यक्ष
राज्यस्तरीय कार्यकारी समिती, महाराष्ट्र राज्य
ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान तथा
प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग
महाराष्ट्र शासन

(रुचेश जयवंशी)
सदस्य सचिव
राज्यस्तरीय कार्यकारी समिती तथा
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण
जीवनोन्नती अभियान

कलम ४ (१) (ख) (चार) नमुना क

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानामध्ये होणाऱ्या कामांसंबंधी सर्वसामान्यपणे ठरविलेली भौतिक व आर्थिक उद्दिष्टे

सार्वजनिक प्राधिकरणात होणाऱ्या / कामासंबंधी सर्वसामान्यपणे ठरविलेली भौतीक व आर्थिक उद्दिष्टे

संस्थापातळीवर ठरवलेले वार्षिक उद्दिष्टे

अनुक्रमांक	अधिकार पद	काम	भौतिक उद्‌दिष्टे (एकांकात)	आर्थिक उद्‌दिष्टे (रक्कम रु.लाखात)	कालावधी	शेरा
१		स्वयं सहाय्यता समूह स्थापना	२१४४४	२८२३४	वार्षिक	निरंक
२		ग्राम संघ स्थापना	९०९	७६८	वार्षिक	निरंक
३		प्रभाग संघ स्थापना	२२	२२	वार्षिक	निरंक
4		अभियानात कुटुंबांचा समावेश	२२४४४०	२५२३४०	वार्षिक	निरंक
५		स्वयं सहाय्यता समूहांना फिरता निधी चे वितरण	१८९००.०८	३४७९.६८	वार्षिक	निरंक
६		स्वयं सहाय्यता समूहांना समुदाय गुंतवणूक निधी चे वितरण	४९९९९.८	४५५२०.७	वार्षिक	निरंक
7		स्वयं सहाय्यता समूहांना बँक कर्ज चे वितरण (रक्कम रु लाखात)	६३८०००	३५७७६१.५२	वार्षिक	निरंक
८		उत्पादक गट स्थापना	१७०	९०८	वार्षिक	निरंक
९		उपजीविकेखाली कुटुंबांचा समावेश	१५००३३६	१२३२३४६	वार्षिक	निरंक

अ.क्र.	अधिकारपद	काम	भौतीक उद्दिष्टे (एकांकात)	आर्थिक उदिष्टे (रक्कम रु . लाखात)	कालावधी	शेरा (असल्यास)
१.		स्वयंसाह्यता समूह स्थापन करणे	२१४४४	२८२३४	वार्षिक	निरंक
२.		ग्रामसंघ स्थापन करणे	९०९	७६८	वार्षिक	निरंक
३.		प्रभागसंघ स्थापन करणे	२२	२२	वार्षिक	निरंक
४.		अभियानात कुटुंबांचा समावेश करणे	२२४४४०	२५२३४०	वार्षिक	निरंक
५.		स्वयंसाह्यता समूहांना फिरता निधी चे वितरण करणे	१८९००.०८	३४७९.६८	वार्षिक	निरंक
६.		स्वयंसाह्यता समूहांना समुदाय गुंतवणूक निधी चे वितरण करणे	४९९९९.८	४५५२०.७	वार्षिक	निरंक
७.		स्वयंसाह्यता समूहांना बँक कर्जाचे वितरण करणे	६३८०००	३५७७६१.५२	वार्षिक	निरंक
८.		उत्पादक गट स्थापन करणे	१७०	९०८	वार्षिक	निरंक
९.		उपजिविकेखाली कुटुंबांचा समाविष्ट करणे	१५००३३६	१२३२३४६	वार्षिक	निरंक

कलम ४ (१) (ख) (पाच)

सार्वजनिक प्राधिकरणात होणाऱ्या कामासंबंधी कायमस्वरुपी आदेशाची नस्ती परिपत्रके राज्यपत्रे इत्यादीबाबत माहिती

राज्य व्यवस्थापन कक्ष, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान कार्यालयात कार्यरत सर्व विभागानी आपल्या कामकाजासंबंधी कायमस्वरुपी आदेशांची नस्ती (SO File) परिपत्रके, आदेश इत्यादी जतन केलेल्या आहेत.

कलम ४ (१) (क) (सहा)

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान सर्व अभिलेखांचे निर्देशसूचीसह यादी, अभिलेख अथवा रेकार्डे मध्ये दस्तऐवज व नस्ती तसेच संगणकावरील माहिती.

राज्य अभियान राज्य व्यवस्थापन कक्ष, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान येथे अनेक कागदपत्रांची आवक होत असते त्या कागदपत्रांना अनुसरुन कार्यालयातील कामकाज चालते त्याप्रमाणे कार्यालयाच्या विविध विभागातील विषयांच्या सचिंका त्या विषयाबाबत निर्णय होऊन त्यावरील कार्यवाही पूर्ण होते. शासकीय कार्यालयामध्ये सर्वात जास्त महत्व असते ते अभिलेखास. असे अभिलेखव्यवस्थीत ठेवणे जपूण ठेवणे महत्वाचे असते यासाठी शासनाने विविक्षित पध्दती ठरवून देण्यात आलेली आहे. अभिलेखांचे जतन करण्यासाठी विभागातील कामकाजाला अनुसरुन कोणत्या संचिका किती वर्षे जतन कराव्या याबाबत राज्य शासनाने दिलेल्या आदेशांचे पालन केले जाते.

संचिका जतन करण्याबाबत सर्वसाधारणपणे त्याचे प्रकार व कालावधी पुढीलप्रमाणे आहे.

अभिलेख प्रकार	संचिका जतन करावयाचा कालावधी
अ	कायम स्वरुपी
ब	३० वर्षे
क	१० वर्षे
क-१	५ वर्षे
ड	१ वर्षे

कलम ४ (१) (ख) (सात व आठ) नमुना क

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानातील समित्यांचा तपशिल

परिशिष्ट - १

(शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्रमांकः एनआरएलएम-२०११/प्र.क्र.१९६/ योजना-३, दिनांक १८ जुलै, २०११ सोबतचे सहपत्र.)

१) **राज्यस्तरीय सर्वसाधारण अभिकरण सभा(General Body) रचना :**

मा.मुख्यमंत्री,	अध्यक्ष
मा.उपमुख्यमंत्री	सह अध्यक्ष
मा.मंत्री, ग्राम विकास,	उपाध्यक्ष
मा.मंत्री, कृषि, पशुसंवर्धन, जलसंधारण, कामगार, शिक्षण, उद्योग, महिला व बाल विकास, आरोग्य, वित्त, नियोजन, सामाजिक न्याय, आदिवासी विकास, मा.राज्यमंत्री, ग्रामविकास	सदस्य
मुख्यसचिव	सदस्य
सचिव, कृषि, पशुसंवर्धन, जलसंधारण, कामगार, शिक्षण, उद्योग, महिला व बाल विकास, आरोग्य, वित्त, नियोजन, ग्राम विकास, सामाजिक न्याय, आदिवासी विकास,संचालक, एसआयआरडी, युनिसेफ, राज्यस्तरीय बँकर्स समितीचे निमंत्रक, व्यवस्थापकीय संचालक, महिला आर्थिक विकास महामंडळ, उपाध्यक्ष यांनी नियुक्त केलेले १ विभागीय आयुक्त, २ जिल्हा परिषद अध्यक्ष व २ मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (पदसिध्द सदस्य)	सदस्य
ग्रामीण विकास मंत्रालय, केंद्र शासन/ प्रशिक्षण संस्था/व्यापार व औद्योगिक क्षेत्र, ॲकॅडमीक संस्था, रिझर्व बँक ऑफ इंडिया, नाबार्ड, यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
ग्रामीण विकासातील तज्ञ/ अशासकीय संस्था (३)	सदस्य
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, राज्य ग्रामीण जिवनोन्नती अभियान (भारतीय प्रशासन सेवेतील वरीष्ठ अधिकारी	सदस्य सचिव
समितीचे कार्य :- राज्यस्तरावर राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानाबाबत व त्याच्याशी संबंधित बाबींवरील धोरणात्मक निर्णय घेईल/ धोरण निश्चित करील.	

२) **राज्यस्तरीय नियंत्रण समिती (Governing Body):**

मा.मंत्री, ग्राम विकास	अध्यक्ष
मा.राज्यमंत्री, ग्राम विकास	सहअध्यक्ष
सचिव, कृषि, महिला व बाल विकास,वित्त, आदिवासी विकास, ग्राम विकास, पशुसंवर्धन, जलसंधारण, कामगार, शिक्षण, आरोग्य, नियोजन, सामाजिक न्याय, उद्योग.	सदस्य

आयुक्त, इन्स्टीटयूशनल फायनन्स, संचालक, पाणलोट अभियान, मुख्य व्यवस्थापक, नाबार्ड, राज्यस्तरीय बँकर्स समितीचे निमंत्रक, व्यापार व औद्योगिक संस्था यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
अध्यक्षांनी नियुक्त केलेले २ जिल्हा परिषद अध्यक्ष, २ पंचायत समिती सभापती, २ सरपंच व २ मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (रोटेशन पध्दतीने)	सदस्य
उप सचिव (योजना), ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग	सदस्य
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, ग्रामीण जिवनोन्नती अभियान (भारतीय प्रशासन सेवेतील वरीष्ठ अधिकारी.)	सदस्य सचिव
<u>समितीचे कार्य :-</u> राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियाना संबंधी राज्य शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयांच्या अंमलबजावणीचा आढावा घेणे व नियमन करणे	
३) <u>राज्यस्तरीय कार्यकारी समिती (ExecutiveCommittee)</u>	
सचिव, ग्राम विकास	अध्यक्ष
सचिव, कृषि, नियोजन, पशुसंवर्धन, व्यय, वित्त, महिला व बाल विकास, सहकार व पणन,	सदस्य
उप सचिव (योजना), ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग	सदस्य
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, ग्रामीण जिवनोन्नती अभियान (भारतीय प्रशासन सेवेतील वरीष्ठ अधिकारी.)	सदस्य सचिव
<u>समितीचे कार्य :-</u> राज्य जीवनोन्नती अभियान कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीचे संनियंत्रण करणे.	

--*-*-*-*

परिशिष्ट - २

(शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्रमांकः एनआरएलएम-२०११/प्र.क्र.१९६/ योजना-३, दिनांक १८ जुलै, २०११ सोबतचे सहपत्र.)

(ब) जिल्हा स्तरावरील संस्थांत्मक संरचना

१) जिल्हास्तरीय नियंत्रक संस्था (Governing Body):	
अध्यक्ष, जिल्हा परिषद तथा नियामक मंडळ, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	अध्यक्ष
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद तथा अध्यक्ष, कार्यकारी समिती, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	सहअध्यक्ष
सभापती, महिला व बाल विकास समिती,	सदस्य
प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	सदस्य
व्यवस्थापक, जिल्हा अग्रणी बँक नाबार्डचे प्रतिनिधी	सदस्य
स्वयंसहायता गटाच्या जिल्हा स्तरावरील संघातील दोन प्रतिनिधी	सदस्य
नावाजलेल्या २ अशासकीय संस्थेतील प्रतिनिधी	सदस्य
अभियानातील कार्यक्रम संचालक,	सदस्य सचिव
२) जिल्हास्तरीय कार्यकारी संस्था (Executive Body) :	
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद तथा अध्यक्ष, कार्यकारी समिती, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	अध्यक्ष
प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	सहअध्यक्ष
४ क्षेत्रातील विशेषज्ञ (बँकींग, सुक्ष्म पतपुरवठा, दारिद्रय निर्मूलन, कृषी, वित्त, पणन, मानवी संसाधन या क्षेत्रातील)	सदस्य
स्वयंसहायता गटाच्या जिल्हा स्तरावरील संघातील दोन प्रतिनिधी	सदस्य
अभियानातील कार्यक्रम संचालक,	सदस्य सचिव

--*-*-*-*

परिशिष्ट - ३

(शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्रमांकः एनआरएलएम-२०११ /प्र.क्र.१९६/ योजना-३, दिनांक १८ जुलै, २०११ सोबतचे सहपत्र.)

(क) पंचायत समिती स्तरावरील संस्थांत्मक संरचना

१) पंचायत समिती नियंत्रक संस्था (Governing Body):

सभापती, पंचायत समिती	अध्यक्ष
गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती	सहअध्यक्ष
व्यवस्थापक, जिल्हा अग्रणी बँक	सदस्य
स्वयंसहायता गटाच्या तालुका स्तरावरील संघातील दोन प्रतिनिधी	सदस्य
नावाजलेल्या २ अशासकीय संस्थेतील प्रतिनिधी	सदस्य
विस्तार अधिकारी, एग्रावियो, उद्योग	सदस्य
अभियानातील तालुका समन्वयक,	सदस्य सचिव

२) पंचायत समिती कार्यकारी संस्था (Executive Body) :

गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती	अध्यक्ष
अभियानातील तालुका समन्वयक	सहअध्यक्ष
४ क्षेत्रातील विशेषज्ञ	सदस्य
स्वयंसहायता गटाच्या जिल्हा स्तरावरील संघातील दोन प्रतिनिधी	सदस्य
विस्तार अधिकारी, एग्रावियो	सदस्य
विस्तार अधिकारी, उद्योग	सदस्यसचिव

*_*_*_*_*

परिशिष्ट - ४

(शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्रमांकः एनआरएलएम-२०११/प्र.क्र.१९६/ योजना-३, दिनांक १८ जुलै , २०११ सोबतचे सहपत्र.)

(i) राज्यस्तर	राज्य अभियान महासंचालक (सचिव, ग्राम विकास विभाग) पदसिध्द
	राज्य अभियान संस्थेचे मुख्य कार्यकारीअधिकारी (भा.प्र.से.)
	एक अतिरिक्त संचालक
	दोन उप संचालक व ८ विशेषतज्ञ
	१ लघुलेखक, १ लिपीक-टंकलेखक व १ शिपाई
(ii) जिल्हास्तर	जिल्हा अभियान संचालक (मुख्य कार्यकारी अधिकारी,जिल्हापरीषद) पदसिध्द
	सहजिल्हा अभियान संचालक (प्रकल्प संचालक, जि.ग्रा.वि.यं.) पदसिध्द
	जिल्हा कार्यक्रम व्यवस्थापक
	४ विशेषतज्ञ
	१ लघुलेखक-१ लिपीक-टंकलेखक व १ शिपाई
(iii) तालुकास्तर	तालुका कार्यक्रम व्यवस्थापक
	२ विस्तार अधिकारी
	३ ते ४ विशेषज्ञ
(iv) क्लस्टर स्तर :-	संबंधित जिल्हयाच्या जिल्हापरिषद सदस्याच्या मतदार संघाच्या कार्यक्षेत्राइतका, सर्वसाधारणतः २५ ते ३० गावे मिळूनचा परिसर क्लस्टर म्हणून असेल व या परिसरासाठी एक क्लस्टर समन्वयक(Cluster Co- ordinator) नियुक्त करण्यात येईल

--*-*-*-*-*

परिशिष्ट - ५

(शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्रमांक: एनआरएलएम-२०११/प्र.क्र.१९६/ योजना-३, दिनांक १८ जुलै, २०११ सोबतचे सहपत्र.)

अ. क्र.	पदनाम	नियुक्तीचा प्रकार	अर्हता	वेतन/मानधन द.मा.रुपये पर्यंत
१	राज्य संस्थेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी (१ पद)	प्रतिनियुक्तीने	भारतीय प्रशासन सेवेतील मुख्य कार्यकारी अधिकारी/ जिल्हाधिकारी म्हणून काम केलेले जेष्ठ अधिकारी	१,००,०००/-
२	अतिरिक्त संचालक (१ पद)	प्रतिनियुक्तीने	प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा अथवा अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी या पदावरील जेष्ठ अधिकारी किंवा स्यात्तकोत्तर पदवी धारण करणारे, त्यांनी दारिद्र्य निर्मूलन क्षेत्रात किमान ५ वर्षे काम केलेले असावे.	७५,०००/-
३	उप संचालक (२ पदे)	राज्य शासन किंवा राष्ट्रीयकृत बँकींग क्षेत्रातील प्रतिनियुक्तीने अथवा खुल्या बाजारातून कंत्राटी पध्दतीने	उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी या पदावरील जेष्ठ अधिकारी किंवा स्यात्तकोत्तर पदवी धारण करणारे, त्यांनी दारिद्र्य निर्मूलन क्षेत्रात किमान ५ वर्षे काम केलेले असावे.	७०,०००/-
४	विशेषज्ञ/ (एकूण ८ पदे)	राज्य शासन / राष्ट्रीयकृत बँकींग क्षेत्रातील प्रतिनियुक्तीने अथवा खुल्या बाजारातून कंत्राटी पध्दतीने अथवा Consultant स्वरुपात	कृषी, वित्त, पणन, मानवी संसाधन, दारिद्र्य निर्मूलन, सूक्ष्म पतपुरवठा, बँकींग जिवनोन्नती या क्षेत्रातील नामवंत तज्ञ	६०,०००/-
५	जिल्हा अभियान संचालक	पदसिध्द	मुख्य कार्यकारी अधिकारी , जिल्हा परिषद व अध्यक्ष, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा काम पाहातील.	स्वतंत्र वेतनाची आवश्यकता नाही
६	जिल्हा कार्यक्रम व्यवस्थापक (District Programme Manager (१ पद)	राज्य शासन/ बँकींग क्षेत्रातील प्रतिनियुक्तीने अथवा खुल्या बाजारातून कंत्राटी पध्दतीने अथवा Consultant स्वरुपात	राज्य शासन /बँकींग क्षेत्रात दारिद्र्य निर्मूलन जिवनोन्नती इ.क्षेत्रात किमान ६ वर्षे कामाचा अनुभवन	६०,०००/-
७	विषय विशेषज्ञ (४ पदे)	बँकींग क्षेत्रातील प्रतिनियुक्तीने अथवा खुल्या बाजारातून कंत्राट पध्दतीने	कृषी, वित्त, पणन, मानवी संसाधन, दारिद्र्य निर्मूलन, जिवनोन्नती या क्षेत्रातील नामवंत तज्ञ	६०,०००/-
८	तालुका कार्यक्रम व्यवस्थापक	राज्यशासन प्रतिनियुक्तीने अथवा कंत्राटी पध्दतीने	गट विकास अधिकारी, वर्ग-२, या पदावर / अथवा किमान ५ वर्षे सेवा बँकींग क्षेत्रातील केलेली असावी.	५०,०००/-
९	विषय विशेषज्ञ (३ ते ४ पदे)	बँकींग क्षेत्रातील प्रतिनियुक्तीने अथवा खुल्या बाजारातून कंत्राटी पध्दतीने	कृषी, वित्त, पणन, मानवी संसाधन, दारिद्र्य निर्मूलन, जिवनोन्नती या क्षेत्रातील नामवंत तज्ञ	४०,०००/-

कलम ४ (१) (ख) (नऊ) नमुना क

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानातील अधिकाऱ्यांची व कर्मचाऱ्यांची यादी						
अ. क्र.	पदनाम	अधिकारी वा कर्मचारी यांचे नाव	वर्ग	नोकरी वर रुजू झाल्याचा दिनांक	संपर्कासाठी Email	संपर्कासाठी कार्यालयीन दुरध्वनी क्र
१	मुख्य कार्यकारी अधिकारी	श्री.निलेश सागर, भा.प्र.से.	अ	२७.१२.२०२४ (म.नं)	ceo@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
२	मुख्य परिचालन अधिकारी	श्री परमेश्वर राऊत	अ	२१-१०-२०२१ (म.पू.)	coo@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
३	अवर सचिव	श्री धनवंत माळी	अ	१३.०८.२०२१ (म.पू.)	usec@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
४	उपसंचालक-कृतीसंगम	श्री.संदीप जठार	अ	०९.१२.२०२४ (म.पू.)	convergence@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
५	उपसंचालक-सामान्य	श्रीमती मंजीरी टकले	अ	०४.१०.२०२३ (म.पू.)	genral@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
६	उपसंचालक (वित्त व लेखा)	डॉ.मनोजकुमार शेटे	अ	०६.०९.२०२४ (म.नं.)	finance@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
७	सहाय्यक संचालक (वित्त व लेखा)	डॉ.सारीका भोसले	ब	०१.०३.२०२४ (म.नं.)	finance@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
८	कक्ष अधिकारी	श्रीमती निःशंका सोनटक्के	ब	०४.०८.२०२३ (म.नं.)	admin@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
९	वरीष्ठ लिपीक	श्री.संभाजी जायभाय	ब	०१.०३.२०२१ (म.पू.)	admin@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
१०	लेखाधिकारी	श्रीमती प्रियंका गाडे	ब	०४.०८.२०२३ (म.पू.)	finance@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
११	सहाय्यक लेखाधिकारी	श्री. विक्रांत बोडके	ब	१०.१०.२०२४ (म.पू.)	finance@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
१२	प्रकल्प अधिकारी (स्मार्ट)	श्रीमती शर्मिला जाधव	ब	२०.०४.२०२२ (म.पू.)	livelihoods@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
१३	राज्य अभियान व्यवस्थापक (स्मार्ट)	श्रीमती प्रतीभा वांगीकर	ब		finance@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४
	शिपाई	श्री चंदर दाते	ड	१९.०४.२०१२ (म.नं.)	admin@umed.in	०२२-२७५६२५५२ / ५४

कलम ४ (१) (ख) (दहा) नमुना क
महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानातील
अधिकाऱ्यांचे व कर्मचाऱ्यांचे पगार व भत्ते

अ.क्र	अधिकारी व कर्मचारी यांचे नाव	अधिकार-पदनाम	मूळ पगार	महागाई भत्ता	घर भाडे	विशेष शहर भत्ता	विशेष भत्ता, प्रवास भत्ता व प्रकल्प भत्ता	एकुण रक्कम
१	श्री. निलेश सागर , भा प्र से	मुख्य कार्यकारी अधिकारी	१४२४००	शासकीय नियमानुसार सदरील भत्ते लागू आहेत.				
२	श्री.परमेश्वर राऊत	मुख्य परिचालन अधिकारी	१०२८००					
३	श्रीम. मंजिरी टकले	उपसंचालक-सामान्य	८५८००					
४	श्री.धनवंत माळी	अवर सचिव	८५८००					
५	श्री.मनोजकुमार शेटे	उपसंचालक (वित्त व लेखा)	८५८००					
६	श्री. संदीप जठार	उपसंचालक-कृतीसंगम	७३२००					
७	श्रीम.सारिका गोसावी	सहाय्यक संचालक (वित्त व लेखा)	७७७००					
८	श्रीम.निशंका सोनटक्के	कक्ष अधिकारी	५५२००					
९	श्रीम.प्रियांका गाडे	लेखाधिकारी	७००००					
१०	श्री. विक्रांत बोडके	सहाय्यक लेखाधिकारी	५४६००					
११	श्रीम.शर्मिला जाधव	प्रकल्प अधिकारी	६४१००					
१२	श्रीम. प्रतिभा वांगीकर	राज्य अभियान व्यवस्थापक (बीडीएस & सीएमए)	६७१००					
१३	श्रीम. प्रेरणा साळुंखे	सहाय्यक कक्ष अधिकारी	४८९००					
१४	श्री. संभाजी जायभाये	वरिष्ठ सहायक	३७५००					
१५	श्री.चंदर दाते	शिपाई	२१५००					

कलम ४ (१) (ख) (अकरा) नमुना क

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानात सन २०२४-२५ मध्ये मंजूर झालेल्या आणि खर्च झालेल्या रकमेचा तपशील

नमुना 'क' चालू वर्षासाठी (NRLM) (सन २०२४-२५)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	नियोजित वापर (येथे क्षेत्रानुसार स्वतंत्र पानांवर माहिती भरावी.)	शेरा (असल्यास)
१	२५०१-२९०८	४९४११.५२	NRLM केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठी वार्षिक कृती आराखड्यानुसार वापर	-
२	२५०१-२७७५	३२९४१.०१		-
३	२५०१-A०८४	१६२७५.६०		-
४	२५०१-A०९३	१०८५०.४०		-
५	२५०१-२९६२	१५८८५.००		-
६	२५०१-२७९३	१०५९०.००		-

नमुना 'ख' मागील वर्षासाठी (NRLM) (सन २०२३-२४)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	वापरलेली रक्कम	न वापरल्यामुळे परत करावी लागलेली रक्कम	परिणाम
१	२५०१-२९०८	६८९४०.६१	६८९४०.६१	-	-
२	२५०१-२७७५	४५९६०.४१	४५९६०.४१	-	-
३	२५०१-A०८४	२८६५८.७०	११९१३.९०	१६७४४.८०	-
४	२५०१-A०९३	१९१०५.८०	७९४२.५९	१११६३.२१	-
५	२५०१-२९६२	२०७५२.८०	७५४८.०३	१३२०४.७७	-
६	२५०१-२७९३	५०८८.००	५०३२.०२	५५.९८	-

नमुना 'क' चालू वर्षासाठी (MKSP) (सन २०२४-२५)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	नियोजित वापर (येथे क्षेत्रानुसार स्वतंत्र पानांवर माहिती भरावी.)	शेरा (असल्यास)
१	२५०१-२८९१	१२००.००	MKSP केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठी वार्षिक कृती आराखड्यानुसार वापर	-
२	२५०१-२८३७	८००.००		-
३	२५०१-A२१७	३२२.४३		
४	२५०१-A१२८	२९५.८८		-
५	२५०१-A०४८	१५०.००		-
६	२५०१-A०५७	१००.००		-

नमुना 'ख' मागील वर्षासाठी (MKSP) (सन २०२३-२४)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	वापरलेली रक्कम	न वापरल्यामुळे परत करावी लागलेली रक्कम	परिणाम
१	२५०१-२८९१	१२००.००	४८९.८५	७१०.१५	-
२	२५०१-२८३७	८००.००	३२६.५७	४७३.४३	
३	-	०.००	०	-	
४	२५०१-A१२८	४६४.००	०.००	४६४.००	
५	२५०१-A०४८	५०४.००	८८.७७	४१५.२३	
६	२५०१-A०५७	३२६.८०	५९.१८	२६७.६२	

नमुना 'क' चालू वर्षासाठी (SVEP) (सन २०२४-२५)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	नियोजित वापर (येथे क्षेत्रानुसार स्वतंत्र पानांवर माहिती भरावी.)	शेरा (असल्यास)
१	२५०१-A१३७	१२००.००	SVEP केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठी वार्षिक कृती आराखड्यानुसार वापर	-
२	२५०१-A०७५	८००.००		-

नमुना 'ख' मागील वर्षासाठी (SVEP) (सन २०२३-२४)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	वापरलेली रक्कम	न वापरल्यामुळे परत करावी लागलेली रक्कम	परिणाम
१	२५०१-A१३७	१२००.००	७५०.००	४५०.००	-
२	२५०१-A०७५	८००.००	५००.००	३००.००	

नमुना 'क' चालू वर्षासाठी (SSUMSY) (सन २०२४-२५)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	नियोजित वापर (येथे क्षेत्रानुसार स्वतंत्र पानांवर माहिती भरावी.)	शेरा (असल्यास)
१	२५०१-A०३९	१०००.००	SSUMSY राज्य पुरस्कृत योजनेसाठी नियोजित वापर	-

नमुना 'ख' मागील वर्षासाठी (SSUMSY) (सन २०२३-२४)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	वापरलेली रक्कम	न वापरल्यामुळे परत करावी लागलेली रक्कम	परिणाम
१	२५०१-A०३९	१०५०.००	३००.००	७५०.००	-

नमुना 'क' चालू वर्षासाठी (RSETI) (सन २०२४-२५)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	नियोजित वापर (येथे क्षेत्रानुसार स्वतंत्र पानांवर माहिती भरावी.)	शेरा (असल्यास)
१	२५०१-A१४६	४२२६.००	RSETI केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठी वार्षिक कृती आराखड्यानुसार वापर	-

नमुना 'ख' मागील वर्षासाठी (RSETI) (सन २०२३-२४)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	वापरलेली रक्कम	न वापरल्यामुळे परत करावी लागलेली रक्कम	परिणाम
१	२५०१-A१४६	२६००.००	२१२७.१३	४७२.८७	-

नमुना 'क' चालू वर्षासाठी (ASMITA) (सन २०२४-२५)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	नियोजित वापर (येथे क्षेत्रानुसार स्वतंत्र पानांवर माहिती भरावी.)	शेरा (असल्यास)
१	२२३५-C१२५	०.०१	अस्मिता राज्य पुरस्कृत योजनेसाठी नियोजित वापर	-

नमुना 'ख' मागील वर्षासाठी (ASMITA) (सन २०२३-२४)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	वापरलेली रक्कम	न वापरल्यामुळे परत करावी लागलेली रक्कम	परिणाम
१	२२३५-C१२५	३०००.००	०.००	३०००.००	-

नमुना 'क' चालू वर्षासाठी (Additional CRP Honorarium) (सन २०२४-२५)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	नियोजित वापर (येथे क्षेत्रानुसार स्वतंत्र पानांवर माहिती भरावी.)	शेरा (असल्यास)
१	२५०१-A१८२	१७२४८.२५	अतिरिक्त मानधन या राज्य पुरस्कृत योजनेसाठी नियोजित वापर	-

नमुना 'ख' मागील वर्षासाठी (Additional CRP Honorarium) (सन २०२३-२४)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	अंदाजपत्रकीय शीर्ष	मंजूर रक्कम	वापरलेली रक्कम	न वापरल्यामुळे परत करावी लागलेली रक्कम	परिणाम
१	२५०१-A१८२	९९६६०.००	९९६६०.००	०.००	-

कलम ४ (१) (ख) (बारा)

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानांतर्गत चालु योजना व अनुदान वाटपबाबत माहिती

➢ MKSP एकात्मिक शेती प्रभाग विकास प्रकल्प (MKSP Integrated Farming Cluster (IFC) Project)

- MKSP योजना अंतर्गत प्रकल्प प्रस्तावित
- ३४ जिल्हे, १०५ तालुके, ३४५ IFC प्रभाग मंजूर आहेत
- आर्थिक तरतूद- ३२.५८ कोटी रुपये मंजूर (६०% केंद्र हिस्सा + ४०% राज्य हिस्सा)
- प्रकल्प उद्धीष्ट- जवळच्या २-३ गावातील ३०० कुटुंबे ज्यांच्याकडे २-३ उपजीविका उपक्रमात समाविष्ट आहेत असा एक IFC प्रभाग तयार करणे व वैविध्यपूर्ण उपजीविकेच्या उपक्रमांमध्ये सुधारणा, विस्तार व मूल्यसाखळी विकसित करणे.
- प्रभाग स्तरावर उपक्रम सेवा वृद्धी व संसाधन केंद्र (Livelihoods Service Centre) ची स्थापना
- LSC शेतकऱ्यांना अद्ययावत तंत्रज्ञान, प्रशिक्षण, निविष्ठा, कृषी यंत्रसामग्री, पशुवैद्यकीय सेवा, प्रक्रिया युनिट्स, स्टोरेज इत्यादींचा लाभ घेण्यासाठी सुविधा केंद्र (वन स्टॉप सोल्यूशन) म्हणून सहाय्य देईल.

प्रकल्प सद्यस्थिती-

- राज्य स्तरावरून प्रकल्प अंमलबजावणी व प्रकल्पअंतर्गत प्रस्तावित समुदाय संसाधन व्यक्तींची निवड मार्गदर्शिका जिल्ह्यांना देण्यात आले.
- IFC प्रभाग निहाय प्रत्येकी ३०० महिला कुटुंबांचा baseline सर्वेक्षण करण्यात आले.
- प्रकल्पअंतर्गत प्रस्तावित समुदाय संसाधन व्यक्तींची निवड प्रक्रिया पूर्ण करून प्रकल्पाचे प्रशिक्षण देण्याचे काम सुरु आहे.
- IFC प्रभाग निहाय सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.
- ३४५ प्रभाग स्तरावर प्रत्येकी १ उपक्रम सेवा वृद्धी व संसाधन केंद्र स्थापन करण्यात आले.

➢ ग्रामीण उद्योजकता विकास कार्यक्रम (SVEP)

SVEP चे उद्दिष्ट ग्रामीण लघु-उद्योग सुरू करण्यासाठी सहाय्य देऊन आर्थिक विकासाला चालना देणे. त्या माध्यमातून ग्रामीण भागातील गरीबी आणि बेरोजगारी कमी करणे हा आहे . ग्रामीण उद्योजकांना अर्थ सहाय्यासाठी मुद्रा कर्ज प्राप्त करून देणे. स्वयंरोजगार सुरू केल्यानंतर सहा महिने उद्योजकांना सल्लागार तज्ञ पॅनेलद्वारे मार्गदर्शनाची व्यवस्था करणे. गाव पातळीवरील समुदाय केडर (CRP-EP) यांना प्रशिक्षण देऊन स्थानिक स्त्रोत विकसित करणे.

केंद्र सरकारकडून SVEP प्रकल्प राबविण्याची सुरवात राज्यात सोलापूर जिल्ह्यातील बार्शी व मोहोळ या दोन तालुक्यात २०१६ या वर्षी झाली. सदर प्रकल्प राबविण्यासाठी स्वयं शिक्षण प्रयोग या संस्थेची केंद्र सरकारकडून

निवड करण्यात आली होती. मार्च २०२२ अखेरपर्यंत, बार्शी व मोहोळ या दोन तालुक्यात ४६५८ लघुउद्योगांची स्थापना करण्यात आली, यापैकी १९२९ लघुउद्योगांना उमेदमार्फत ६०१ लक्ष CEF

(Community Enterprise Fund) देण्यात आला, ३३७ लघु उद्योगांना २२७.८१ लक्ष मुद्रा कर्ज व ८६१ लघुउद्योगांना ५६८.१७ लक्ष बँक कर्ज उपलब्ध करून देण्यात आले. तसेच २९७० लघुउद्योगांना उद्यम आधार प्राप्त करून देण्यात आले.

सद्यस्थितीत केंद्र सरकारकडून SVEP प्रकल्प राबविण्यासाठी ४ जिल्ह्यातील ६ नवीन तालुक्यांना शहापूर (ठाणे), पालघर (पालघर), जालना व भोकरदन (जालना), कळंभ व केळापूर (यवतमाळ) मंजूरी प्राप्त झाली आहे. सदर प्रकल्प राबविण्यासाठी जालना जिल्ह्यात स्वयं शिक्षण प्रयोग व इतर जिल्ह्यात Entrepreneurship Development Institute of India (EDII) या संस्थेची केंद्र सरकारकडून निवड करण्यात आली आहे. पुढील ४ वर्षात या जिल्ह्यांमध्ये १०२०० लघुउद्योगांची स्थापना करणे प्रस्तावित आहे.

- **राष्ट्रीय ग्रामीण आर्थिक परिवर्तन प्रकल्प (NRETP)**

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानांतर्गत ग्रामस्तरावर ग्रामीण कुटुंबाच्या नवीन उपजीविका सुरु करणे व सध्याची उपजीविका बळकट करण्यासाठी अभियानातून स्वयं सहाय्यता समूह/ग्राम संघ/प्रभाग संघ यांचे मार्फत उपजीविका वृद्धीचे उपक्रम राबविले जात आहेत.यामध्ये कृषि व कृषि संलग्न उद्योगव्यवसायाची व्याप्ती वाढविण्यासाठी मूल्यवर्धन साखळीमध्ये महिलांचा सहभाग वाढवूनउत्पन्नातवाढ करणे यासाठी पर्यंत केले जात आहेत.

प्रकल्पाची व्याप्ती१५ जिल्हे ५५ तालुके असून सदर प्रकल्प जागतिक बँक अर्थ सहाय्यित आहे. प्रकल्पाचा कालावधी तीन वर्षाचा आहे (सन २०१९- २०२३). सदरची योजन केंद्र पुरस्कृत असून ६०% केंद्र हिस्सा व ४०% राज्य हिस्सा आहे.

NRETP अंतर्गत झालेली प्रगती-

मार्च २२ पर्यंत४३२५ उत्पादक गट तयार करण्यात आले असून यामध्ये८०१६५ महिलांचा सामाविष्ट आहेत. तसेच विकास उपक्रमामध्ये १७० सेंद्रिय प्रभाग मध्ये ७१५ स्थनिक गट तयार करण्यात आले आहेत व १९ महिला शेतकरी उत्पादक कंपनी स्थापन करण्यात आलेल्या आहेत. या आर्थिक वर्षात २१० उत्पादक गट तयार करण्यात आले असून यामध्ये ३९१० महिलां सामाविष्ट आहेत, २१ स्थनिक गट तयार केलेले आहेत. तसेच कृषिमूल्य साखळी आधारित १ प्रोडयुसर ईन्टरप्राईज उद्योग विशेष प्रकल्प केंद्र शासनाने मंजूर केला असून यामध्ये वर्धा व यवतमाळ जिल्ह्याचा समावेश आहे सदर प्रकल्प २१.९४ कोटीचा आहे. या जिल्ह्यातील एकूण १८०४९ महिला शेतकऱ्यांचा शेतमाल उत्पादन प्रक्रीये द्वारे थेट विक्री करून फायदा होणार आहे. (सदर प्रकल्प जून २०२४ मध्ये संपूस्टात आला आहे.)

सन २२-२३ या आर्थिक वर्षा मध्ये केंद्र शासनाने १००% अर्थसहाय्यित एकात्मिक शेती प्रभाग विकास प्रकल्पाला (Integrated Farming Cluster) मंजुरी दिली आहे. यामध्ये महाराष्ट्रातील ८ जिल्ह्यातील १६ तालुक्यामध्ये ५३ प्रभाक विकसित केले जाणार आहेत. प्रकल्पाच्या माध्यमातून १५९०० महिलां लाभ होणार आहेत. जवळच्या २-३ गावातील ३०० कुटुंबे ज्यांच्याकडे २-३

उपजीविका उपक्रमात समाविष्ट आहेत असा एक IFC प्रभाग तयार करणे व वैविध्यपूर्ण उपजीविकेच्या उपक्रमांमध्ये सुधारणा, विस्तार व मूल्यसाखळी विकसित करणे असा प्रमुख उदेश आहे.

➢ Formation and Promotion of १०,००० Farmer Producer Organization (१० k FPOs)

शेतीच्या शाश्वत विकासासाठी आणि कृषी समुदयांच्या सर्वांगीण सामाजिक,आर्थिक विकास आणि कल्याणासाठी (Ministryof Agriculture & Farmers Welfare) केंद्रशासन निर्देशाप्रमाणे सन २०२०-२१ पासून संपूर्ण देशामध्ये नवीन १०,००० FPOs निर्मिती करण्याचे उदिष्ट आहे.

या प्रकल्पांतर्गत केंद्रशासनाकडून अभियानासाठी एकूण ७५ महिला शेतकरी उत्पादक कंपनीचे उदिष्ट देण्यात आले आहे. अभियानंतर्गत एकूण ७५ महिला शेतकरी उत्पादक कंपनी नोंदणी उदिष्टपूर्ती करण्यात आली आहे. सदर प्रकल्पअंमलबजावणीकरिता FDRVC या अंमलबजावणी संस्थेसोबत ऑगस्ट २०२१-२२ मध्ये करार करण्यात आलेला आहे. याअंतर्गत MSRLM Cluster Based Business Organization म्हणून काम करत आहे.

७५ महिला शेतकरी उत्पादक कंपनी यांना कार्यक्षम,किफायतशीर आणि शाश्वत संसाधानांच्या वापराद्वारे उत्पादकता वाढवणे, FPO चे व्यवस्थापन,निविष्टा,उत्पादन,प्रक्रिया,मूल्यवर्धन साखळी विकास,मार्केट लिंकेज ,क्रेडिट लिंकेजआणि आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यासाठी महिला शेतकऱ्यांमध्ये प्रभावी क्षमता निर्माण केली जात आहे.

या सर्व बाबींमध्ये FPO निर्मितीच्या वर्षापासून पुढील ५ वर्षांपर्यंत नवीन FPO ना Handholding Support प्रदान करण्यात येणार आहे.

सदर प्रकल्पांतर्गत ७५ महिला शेतकरी उत्पादक कंपनी यांना FPO Management Cost निधी प्रती FPO प्रती वर्ष सहा लाख याप्रमाणे FPO स्थापना वर्षापासून पुढील ३ वर्षपर्यंत प्रती FPO १८ लाख अनुज्ञेय आहे. अभियानाअंतर्गत एकूण ७४ महिला शेतकरी उत्पादक कंपनी यांना FPO Management Cost निधी प्राप्त झाला आहे.

प्रकल्पांतर्गत FPO च्या गरजेनुसार आणि वाढीनुसार Matching Equity सुविधेचा लाभ घेण्यासाठी सहाय्य करण्यात येत आहे Matching इक्विटी ग्रँट फंडसाठी शेतकरी जेवढे भाग भांडवल जमा करतील तेवढीच रक्कम शासनाकडून शेतकरी उत्पादक कंपनीला देण्यात येईल,निधी अनुज्ञेय जास्तीत जास्त १५ लाखापर्यंत आहे. अभियानाअंतर्गत एकूण ५९ महिला शेतकरी उत्पादक कंपनी यांना FPO Equity Grant निधी प्राप्त झाला आहे.

एकात्मिक शेती प्रभाग विकास प्रकल्प (Integrated Farming Cluster (IFC) Project)

- NRETP प्रकल्पा अंतर्गत प्रकल्प प्रस्तावित
- ८ जिल्हे, १६ तालुके, ५३ IFC प्रभाग मंजूर आहेत
- आर्थिक तरतूद- १६.९६ कोटी रुपये मंजूर (१००% केंद्र हिस्सा)
- प्रकल्प उद्धीष्ट- जवळच्या २-३ गावातील ३०० कुटुंबे ज्यांच्याकडे २-३ उपजीविका उपक्रमात समाविष्ट आहेत असा एक IFC प्रभाग तयार करणे व वैविध्यपूर्ण उपजीविकेच्या उपक्रमांमध्ये सुधारणा, विस्तार व मूल्यसाखळी विकसित करणे.
- प्रभाग स्तरावर उपक्रम सेवा वृद्धी व संसाधन केंद्र (Livelihoods Service Centre) ची स्थापना

LSC शेतकऱ्यांना अद्ययावत तंत्रज्ञान, प्रशिक्षण, निविष्ठा, कृषी यंत्रसामग्री, पशुवैद्यकीय सेवा, प्रक्रिया युनिट्स, स्टोरेज इत्यादींचा लाभ घेण्यासाठी सुविधा केंद्र (वन स्टॉप सोल्यूशन) म्हणून सहाय्य देईल. (सदर प्रकल्प जून २०२४ मध्ये संपूस्टात आला आहे.)

प्रकल्प सद्यस्थिती-

- राज्य स्तरावरून प्रकल्प अंमलबजावणी व प्रकल्पअंतर्गत प्रस्तावित समुदाय संसाधन व्यक्तींची निवड मार्गदर्शिका जिल्ह्यांना देण्यात आले.
- IFC प्रभाग निहाय प्रत्येकी ३०० महिला कुटुंबांचा baseline सर्वेक्षण करण्यात आले.
- प्रकल्पअंतर्गत प्रस्तावित समुदाय संसाधनव्यक्तींची निवड प्रक्रिया पूर्ण करून प्रकल्पाचे प्रशिक्षण देण्यात आले.
- IFC प्रभाग निहाय सूक्ष्म नियोजन आराखडा तयार करण्यात आला.
- ५३ प्रभाग स्तरावर प्रत्येकी १ उपक्रम सेवा वृद्धी व संसाधन केंद्रव १ संकलन केंद्र स्थापन करण्यात आले.

६. **सेंद्रिय शेती प्रभाग तयार करणे आणि त्यांचे "सहभाग हमी पद्धती, भारत सरकार" (PGS India) अंतर्गत प्रमाणीकरण करणे**

- दीनदयाळ अंत्योदय योजना – राष्ट्रीय ग्रामिण उपजिविका अभियान (DAY-NRLM) वराष्ट्रीय ग्रामिण आर्थिक परिवर्तन कार्यक्रम (NRETP) या योजनांतर्गत "सेंद्रियशेती" हा प्रकल्प उमेद-महाराष्ट्र राज्य ग्रामिणजीवनोन्नती अभियानामार्फत सन २०१८-२०१९ पासून महाराष्ट्र राज्यातील २8 जिल्ह्यांमध्ये राबविला जात आहे. रसायनमुक्त/विषमुक्त शेतमाल उत्पादन हे या प्रकल्पाचे मुख्य उद्दिष्ट आहे. या प्रकल्पामध्ये महिलांचे स्थानिक गट तयार करून त्या गटांचे सेंद्रिय प्रभाग तयार केले जातात. या सेंद्रिय प्रभागांमध्ये समाविष्ट महिला या PGSIndia च्या मानकांनुसार शेती पद्धतीचा अवलंब करून शेतमाल उत्पादित करतात. अशामहिलांची व त्यांचा शेतीसंबंधी बाबींची PGS India पोर्टलवर नोंद केली जाते आणि त्याद्वारे त्यांना सेंद्रिय प्रमाणपत्र प्राप्त होते. सदर काम तांत्रिक सहाय्य संस्था (TSA) व प्रादेशिक परिषद (RC) यांच्या सहाय्याने केले जाते.

मार्च २०२३ पर्यंतची प्रकल्पाची प्रगती:

सेंद्रिय शेती प्रकल्पामध्ये माहे मार्च २०23 पर्यंत २८ जिल्ह्यांमधील १४३ तालुक्यांतील महिला शेतकऱ्यांना समाविष्ट करण्यात आले आहे. या प्रकल्पांतर्गत ३42 सेंद्रिय प्रभाग व १302 स्थानिक गट PGS India पोर्टलवर नोंदणीकृत करण्यात आले आहेत. ज्यामध्ये १७८८१ महिलांचा समावेश असून त्यांची एकूण २०४५६ एकर जमीन सेंद्रिय शेतीखाली आणली गेली. सदर महिला भात, ज्वारी, सोयाबीन, कडधान्ये, भाजीपाला, काजू इ. पीके सेंद्रिय पद्धतीने घेत आहेत. १७८८१ महिलांना विषमुक्त शेतमाल प्रमाणपत्र (PGS Green Certificate) प्राप्त आहे. महिलांमार्फत १०३ सेंद्रिय निविष्ठा उत्पादन व विक्री केंद्र स्थापन करण्यात आली.

- सद्यस्थितीत प्रकल्पाची प्रगती:

चंद्रपूर, सोलापूर, गडचिरोली, गोंदिया, बीड, धाराशिव, नंदुरबार, पालघर, रत्नागिरी, यवतमाळ व वर्धा जिल्ह्यामधील ७८७२ महिलांना सेंद्रिय शेतमाल प्रमाणपत्र (PGS Organic Certificate) प्राप्त झाले आहे. महिला शेतकरी यांच्या शेतमालाला चांगली बाजारपेठ व रास्त भाव मिळवून देण्यासाठी त्यांच्या शेतमालाचे तृतीय पक्ष प्रमाणीकरण (NPOP) पद्धतीने प्रमाणीकरण करण्यात येणार आहे. प्रथम टप्प्यात यामध्ये चालू वर्षी अहमदनगर, पुणे सांगली, परभणी, नागपूर, लातूर, यवतमाळ, वर्धा, चंद्रपूर आणि गडचिरोली या १० जिल्ह्यातील जवळपास 5000 महिला व अंदाजित 5000 एकर क्षेत्र समाविष्ट होणार आहे.

नैसर्गिक शेती: उमेद अभियानांतर्गत नैसर्गिक शेती घटकांतर्गत आतापर्यंत 6547 कृषी सखी यांना प्रशिक्षण देण्यात आले असून त्यांना पॅरा एक्सटेन्शन वर्कर म्हणून प्रमाणित करण्यात आले आहे. शाश्वत शेतीचा भाग म्हणून महिला शेतकरी याना कृषी सखी मार्फत नैसर्गिक शेती मार्गदर्शन प्राप्त होत आहे. चालू वर्षी प्रथम टप्प्यात ०6 जिल्ह्यातील 4400 महिला शेतकरी याना प्रशिक्षण देण्यात आले असून त्यांना नैसर्गिक शेती करण्यासाठी प्रोत्साहन दिले जात आहे.

"नमो ड्रोन दीदी" योजना: या योजनेंतर्गत महिलांना प्रशिक्षण तसेच अनुदान तत्वावर ड्रोन बहाल केले जात आहेत. याद्वारे आधुनिक यांत्रिकीकरण अवलंबण्याकरिता महिलांना प्रोत्साहित करण्यात येत आहे. ड्रोन व्यवसायाच्या माध्यमातून महिलांना अधिकचे उत्पन्न मिळेल. सन २०२४-२५ मध्ये 30 महिलांना ड्रोन प्राप्त झाले आहेत. याव्यतिरिक्त अजून 325 महिलांना ड्रोन वितरित करण्याचे उद्दिष्ट प्राप्त आहे.

➢ ग्रामीण स्वयं रोजगार प्रशिक्षण संस्था (RSETI)

- या योजनेअंतर्गत ग्रामीण भागातील गरीब कुटुंबातील १८ ते ४५ वयोगटातील युवक, युवतींना स्वंरोजगारासाठी १० ते ४५ दिवसांचे कृषिविषयक प्रशिक्षण, प्रक्रिया उद्योग विषयक प्रशिक्षण, उत्पादन विषयक प्रशिक्षण व सामान्य उद्योजकता प्रशिक्षण असे विविध व्यवसायांचे (शेती व विचार शेती) मोफत व

  निवासी प्रशिक्षण दिले जाते. महाराष्ट्रा राज्यात एकूण ३४ RSETI व एक RUDSETI आहे. ७ राष्ट्रीयकृत बँकांमार्फत सदर RSETI योजना राबविली जाते.
- सन २०२४-२५ करीता एकूण ४०,६८० लाभार्थींना प्रशिक्षण देण्याचे उदिष्ट प्राप्त आहे. माहे फेब्रुवारी अखेर ३७३४८ लाभार्थींना प्रशिक्षण देण्यात आलेले आहे आणि एकूण २२२८९ स्वंरोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या आहेत. स्वंरोजगार ३ पद्धतीने ग्राह् धरला जातो. Self-Finance, Bank Finance आणि Wage Employment

➢ **सांसद आदर्श ग्राम योजना (SAGY)**

- योजना दि. ११ ऑक्टोबर २०१४ पासून सुरु करण्यात आली आहे. सक्षम आणि पारदर्शक पंचायती, ग्रामसंस्थांचा स्थानिक कारभारत सहभाग वाढवून लोकशाहीची मुळे घट्ट करणे आणि चांगली शासन व्यवस्था निर्माण करणे हे या योजनेचे महत्वाचे उदिष्ट आहे॰. सांसद आदर्श ग्राम योजनेचा सन २०१४-१९ या कालावधीचा पहिला टप्पा दि ३१ मार्च २०१९ रोजी समाप्त झाला आहे. यानंतर दुसरा टप्पा सन २०१९-२४

सुरु आहे. मा.खासदार यांच्या माध्यमातून २०१९ ते २०१४ या कालावधीत दरवर्षी १ प्रमाणे ५ गावांची निवड होणे आवशक आहे.

- सद्यस्थितीत सुरु असलेल्या केंद्र व राज्य पुरुस्कृत विविध योजनांच्या कृतीसंगामातून निधी उपलब्ध करावयाचा आहे. तसेच मा.खासदार निधी व CSR Fund इ. तून देखील निधी उपलब्ध करावयाचा आहे.

- मार्च २०२४ पर्यंत एकूण १२८ गावांची निवड झालेली आहे. सद्यस्थितीत योजना सुरु ठेवणेबाबत चे निर्देश अप्राप्त आहेत.

➢ प्रधानमंत्री सूक्ष्म अन्नप्रक्रिया उद्योग योजना (PM-FME)

- केंद्र शासनाने आत्मनिर्भर भारत पॅकेज अंतर्गत प्रधानमंत्री सूक्ष्म अन्नप्रक्रिया उद्योग योजना (Prime Minister Formalisation of Micro Food Processing Enterprises (PMFME) हि केंद्र पुरस्कृत योजना सन २०२० ते २०२५ या पाच वर्षाच्या कालावधीसाठी सुरु केली आहे. सदर योजनेसाठी कृषी आयुक्तालय, पुणे हे राज्य नोडल एजन्सी (SNA) म्हणून काम पाहत आहे. PMFME योजनेंतर्गत वैयक्तिक व संघ स्वरूपातील सूक्ष्म अन्नप्रक्रिया उद्योगांना सहाय्य करण्यात येत असून अन्नप्रक्रिया उद्योगांना भांडवलासाठी बँक कर्जाशी निगडीत पात्र प्रकल्प किमतीच्या ३५% पर्यंत व जास्तीत जास्त र.रु १० लक्ष या मर्यादेत प्रती प्रकल्पासाठी सबसिडी देण्यात येत आहे.

- उमेद अभियानाअंतर्गत स्थापित स्वयं सहाय्यता समूह सद्स्यामार्फत सुरु असलेल्या अन्नप्रक्रिया उद्योगामध्ये वृद्धी करिता बीज भांडवल (Seed Capital) देण्याची तरतूद करण्यात आलेली आहे. योजनेंतर्गत एक जिल्हा एक उत्पादन (ODOP) धोरणानुसार निवडलेल्या उत्पादनामध्ये काम करीत असलेल्या उद्योगांना प्राधान्य देण्यात येते. PMFME योजनेमार्फत अन्नपदार्थ प्रकिया उद्योगामधील स्वयं सहाय्यता समूहासाठी र.रु ४०,०००/- प्रती स्वयं सहाय्यता समूह सदस्य (कमाल १० सदस्य व बीज भांडवल रु ४ लक्ष प्रती उद्योग) अश्या पद्धतीने बीज भांडवल देण्याची तरतूद आहे.

- बीज भांडवल घटकाअंतर्गत सन २०२०-२१ ते २०२१-२२ या कालावधीत ३५५६ अन्नप्रकिया उद्योगांमधील ७५७८ स्वयं सहाय्यता समूह सदस्यांना रक्कम रु २६८२ लक्ष बीज भांडवल वितरीत करण्यात आलेले आहे. यापैकी ३५० अन्नप्रक्रिया उद्योग ODOP आधारित असून त्यामधील एकूण ९६८ समूह
- सदस्यांना र.रु. ३३८.६६ लक्ष बीज भांडवल घटकाअंतर्गत सहाय्य करण्यात आलेले आहे तसेच ३५% क्रेडीट लिंक सबसिडी अंतर्गत ४६८ प्रकल्प प्रस्ताव सादर करण्यात आलेले असून ९६ अन्नप्रक्रिया उद्योगांना बँक कर्ज मंजूर झालेले आहे.
- PMFME योजनेंतर्गत बीज भांडवल घटकाअंतर्गत आर्थिक वर्ष २०२०-२४ पर्यंत १८८३१ स्वयं सहायता समुहातील सदस्यांना रु.६६.४८ कोटी बीजभांडवल वितरीत करण्यात आलेले आहे. तसेच सिंधुदुर्ग जिल्हामध्ये ODOP आधारित सामुहिक पायाभूत सुविधा केंद्र (Common Infrastrure Facility) उभारणी करण्यात आलेली असून त्याअंतर्गत ५०० हून जास्त महिलांना त्याचा लाभ मिळालेला आहे.

<u>राज्य सरकारच्या योजना</u>

➢ अस्मिता योजना

- ग्रामीण महिला व किशोरवयीन मुलींसाठी सॅनिटरी नॅपकिन्स व वैयक्तिक स्वच्छतेसंदर्भात जाणीव जागृती करून त्यांना माफक दरात सॅनिटरी नॅपकिन्स उपलब्ध करून देण्यासाठी व महिलांची रोजगारवृद्धी होण्यासाठी गाव पातळीवरील उमेद पुरस्कृत स्थापन केलेल्या स्वयं सहायता समूहांच्या माध्यमातून राज्यात दि ७.३.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये अस्मिता योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. राज्य शासनाच्या ग्राम विकास विभागांतर्गत उमेद -महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनो न्ती अभियान ही संस्था नोडल एजन्सी म्हणून काम करीत आहे. सदर योजनेंतर्गत ५०७११ स्वयंसहायता समूहांची नोंदणी केलेली असून या समूहामार्फत गावातील महिला व जिल्हा परिषद शाळेतील किशोरवयीन मुली (११ ते १९ वर्ष वयोगट) यांना गावपातळीवर त्यांच्या मागणीनुसार सॅनिटरी नॅपकिन्स उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत.

महिलांना विनाअनुदानित सॅनिटरी नॅपकिन रक्कम रु २४/- (प्रति ८ पॅड) तर जिल्हा परिषद शाळेतील ११ ते १९ या वयोगटातील किशोरवयीन मुलीना अनुदानित अस्मिता प्लस सॅनिटरी नॅपकिन रक्कम रु ५/- (प्रति ८ पॅड) मध्ये उपलब्ध होत आहेत. India Post (भारतीय डाकसेवा) द्वारे सॅनिटरी नॅपकिन स्वयं सहायता समूहांना घरपोच वितरीत केले जातात. अस्मिता योजनेंतर्गत अनुदानित व विनाअनुदानित असे दोन प्रकारच्या सॅनिटरी नॅपकिनचा पुरवठा करण्यात आलेला होता. (सदर योजना एप्रिल २०२२ पासून कार्यान्वित नाही.)

➢ मा. बाळासाहेब ठाकरे कृषी व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन प्रकल्प (स्मार्ट)

१. जागतिक बँक अर्थासहाय्यीत स्मार्ट प्रकल्प राज्यात सन २०१९ पासून राबविण्यात येत असून महाराष्ट्र राज्य ग्रामीणजीवनोन्नती अभियानही एक स्वतंत्र प्रकल्प अंमलबजावणी यंत्रणा आहे.
२. लहान आणि सिमांत शेतकरी तसेच नव उदयोजकांना केंद्र स्थानी ठेवून शेतमालाच्या सर्व समावेशक आणि स्पर्धात्मक मूल्य साखळीचा विकास करणे हा प्रकल्पाचा मुख्य उदेश आहे.
३. प्रकल्पांतर्गत MSRLM मार्फत स्थापन तीन महिला शेतकरी उत्पादक कंपनी आणि एक प्रभाग संघ यांचे पथदर्शी उपप्रकल्प मंजूर झाले असून त्यांची एकूण किंमत रुपये. ४०४.६६ त्यापैकी p p घटकां अंतर्गत २३० cbo यांना अंतिम मंजुरी मिळालेले आहे . एकूण २६ cbo यांना निधी वितरण रु.४०२.४५ लक्ष आहे.तसेच गोदाम आधारित उपप्रकलप -१२ पैकी ७ प्रकल्प यांना मंजुरी मिळालेली आहे .एकूण निधी वितरण -१०९.२१
४. SMARTप्रकल्पा मार्फत मंजूर उप-प्रकल्पास ६०% सबसीडी उप प्रकल्प अंमलबजावणीच्या टप्प्यानुसार देण्यात येते.
५. सदर २३७ मंजूर उपप्रकल्पास अद्याप पर्यंत रुपये. ५११.६६ लक्ष अनुदान वितरित करण्यात आले आहे. कल फॉर प्रपोसल-(PP/MAP)

- स्मार्ट प्रकल्पांतर्गत उमेद अभियानातील CLF यांच्यावर भर देण्यात येत आहे. यामध्ये प्रक्रिया उद्योग,गोदाम, प्रतवारी यंत्र, शितगृह आदी बाबींचा समावेश आहे. शेतमाल प्रक्रिया उद्योग करिता अधिकतम अनुदान मर्यादा रक्कम २ कोटी आणि फलोत्पादन उद्योग करीता रुपये ३ कोटी अनुदान मर्यादा असून प्रकल्पातुन ६०% आणि CBO चा स्वहिस्सा ४०% आहे.

- ब्रीज टेक्निकल सपोर्ट -

या घटकांतर्गत राज्यातील MSRLM अंतर्गत स्थापन ग्रामीण महिलांचे प्रभाग संघ तसेच मावीम अंतर्गत स्थापन लोक संचालित साधन केंद्र यांच्या ३०७ महिला शेतकरी उत्पादक कंपनी स्थापन झालेल्या आहेत. व सदरील कंपन्यांचे अंमलबजावणी करण्याचे काम सुरु आहे. या करीता २ सेवा पुरवठादार संस्थामार्फत राज्यात काम सुरू केले आहे.

➢ सुमतीबाई सुकळीकर उद्योगिनी महिला सक्षमीकरण योजना

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानांतर्गत नियमित कर्जफेड करणाऱ्या व केंद्र शासनाकडून व्याज अनुदान प्राप्त झालेल्या पात्र महिला स्वंयसहाय्यता समूहांना प्रभावी ०% व्याजदराने कर्ज उपलब्ध करून देण्यासाठी दि. १४ ऑक्टोंबर २०१६ पासून सुमतीबाई सुकळीकर उद्योगिनी महिला सक्षमीकरण योजना राबविण्यात आहे.

आतापर्यंत २,५५,९४५ स्वयंसहायता समुहांना रु. ४६.४४ कोटी व्याज अनुदान सुमतीबाई सुकळीकर उद्योगिनी महिला सक्षमीकरण योजनेंतर्गत अदा करण्यात आले आहे.

अ.क्र.	केंद्र / राज्य पुरस्कृत योजनेचे नाव	केंद्र हिस्सा (लेखाशीर्ष)	सन २०२४-२५ ची तरतूद (रु. लाखात)	राज्य हिस्सा (लेखाशीर्ष)
१	राष्ट्रीय ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (NRLM)	(०१) (१३) महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण उपजीविका अभियाना अंतर्गत अनुसूचित जमाती व्यतिरिक्त इतर लाभार्थ्यांना वित्तीयसहाय्य (केंद्र हिस्सा) (सर्वसाधारण) (६० टक्के) २५०१-२९०८	४९४११.५२	(०१) (०५) महाराष्ट्र राज्य ग्रामीणउपजीविका अभियानअंतर्गत अनुसूचित जमाती व्यतिरिक्त इतर लाभार्थ्यांनावित्तीयसहाय्य (राज्य हिस्सा) (सर्वसाधारण) (४० टक्के) २५०१-२७७५
		(०१)(०१) एमएसआरएलएम अंतर्गत वित्तीय सहाय्य (केंद्रहिस्सा) (६० टक्के) २५०१-A०८४	१६२७५.६०	(०१)(०२) महाराष्ट्र राज्य ग्रामीणउपजीविका अभियान अंतर्गत अर्थ सहाय्य(राज्य हिस्सा) (४० टक्के) २५०१- A०९३
		(०१)(०७)महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवन्नोती अभियाना करिता वित्तीयसहाय्य (केंद्रहिस्सा) २५०१-२९६२	१५८८५.००	(०१)(०४)महाराष्ट्रराज्यग्रामीणजीवन्नोती अभियाना करिता वित्तीय सहाय्य (राज्य हिस्सा) २५०१-२७९३
२	सुमतीबाई सुकळीकर उद्योगिनी महिला सक्षमीकरण योजना (SSUMSY)	-	-	(०१)(१५) सुमतीबाई सुकळीकर उद्योगिनी महिला सक्षमीकरण योजना-महिला स्वयं सहायता गटांना व्याजी अर्थसहाय्य २५०१-A०३९

अ.क्र.	केंद्र / राज्य पुरस्कृत योजनेचे नाव	केंद्र हिस्सा (लेखाशीर्ष)	सन २०२४-२५ ची तरतूद (रु. लाखात)	राज्य हिस्सा (लेखाशीर्ष)
३	महिला किसान सशक्तीकरण परियोजना (MKSP)	(०१)(१२) आजीविका (एमएसआरएलएम) अंतर्गत महिला किसान सशक्तीकरण परियोजेनेस वित्तीय सहाय्य (केंद्राचा हिस्सा ६०टक्के) २५०१-२८९१	१२००.००	(०१)(०८) आजीविका (एमएसआरएलएम) अंतर्गत महिला किसान सशक्तीकरण परियोजेनेस वित्तीय सहाय्य (राज्यहिस्सा ४० टक्के) २५०१-२८३७
		महिला किसान सशक्तीकरण परियोजेने अंतर्गत लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्य (केंद्राचा हिस्सा ६० टक्के) २५०१- A२१७	३२२.४३	(०१)(०५) महिला किसान सशक्तीकरण परियोजेने अंतर्गत लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्य (राज्य हिस्सा ४० टक्के) २५०१- A१२८
		(०१)(०९) महिला किसान सशक्तीकरण परीयोजनेकरिता अनुसूचित जातीना वित्तीय सहाय्य (६०टक्के केंद्र हिस्सा) २५०१-A०४८	१५०.००	(०१)(१०) महिला किसान सशक्तीकरण परीयोजने करिता अनुसूचित जातीना वित्तीय सहाय्य (४०टक्के राज्य हिस्सा) २५०१-A०५७
४	ग्रामीण स्वयंरोजगार प्रशिक्षण संस्था(RSETI)	(०१)(१८)महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्न्ती अभियानाअंतर्गत ग्रामीण स्वयंरोजगार प्रशिक्षण संस्थाना वित्तीयसहाय्य (२५०१-A१४६)	४२२६.००	-
५	स्टार्ट-अप ग्रामीण उद्योजकता कार्यक्रम (SVEP)	(०१)(१७) स्टार्टअप ग्रामीण उद्द्योजकता कार्यक्रम (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) २५०१-A१३७	१२००.००	(०१)(१६) स्टार्टअप ग्रामीण उद्द्योजकता कार्यक्रम (राज्यहिस्सा ४० टक्के) २५०१-A०७५
६	अस्मिता योजना	-	-	(०१) (०१) अस्मिता योजनेंतर्गत ग्रामीण भागातील शाळामधील मुलीना सवलतीच्या दराने

अ.क्र.	केंद्र / राज्य पुरस्कृत योजनेचे नाव	केंद्र हिस्सा (लेखाशीर्ष)	सन २०२४-२५ ची तरतूद (रु. लाखात)	राज्य हिस्सा (लेखाशीर्ष)
				सॅनिटरी नॅपकिन उपलब्ध करून देण्याकरिता अर्थसहाय राज्य) (योजना २२३५-C१२५
७	समुदाय संसाधन व्यक्तीसाठी वाढीव मानधन व स्वयं सहायता गटांना फिरता निधी	-	-	(०१) (२१) महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानांतर्गत समुदाय संसाधन व्यक्तीसाठी वाढीव मानधन व स्वयं सहायता गटांना फिरता निधी (अतिरिक्त राज्य हिस्सा) २५०१-A१८२

कलम ४ (१) (ख) (तेरा)

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानातुन परवाना अथवा अधिकारपत्र मिळालेल्या लाभार्थींचा तपशील

अ.क्र.	**परवानाधारकाचे नाव**	**परवाना क्रमांक**	**परवाना दिल्याची तारीख**	**किती काळासाठी वैध**	**सर्वसामान्य अटी**	**परवान्याचा तपशील**
१	निरंक	निरंक	-	-	-	-

कलम ४ (१) (ख) (चौदा)

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानामध्ये इलेक्ट्रॉनिक स्वरुपात उपलब्ध असलेली माहिती

राज्य व्यवस्थापन कक्ष, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान या कार्यालयातील सर्व Thematics आपल्या विभागाशी संबंधित आवश्यक माहित या संकेत स्थळावर अद्ययावत करतात तसेच अभियानाशी संबंधित सर्व माहिती सदर संकेतस्थळावर सर्वसामान्यांसाठी उपलब्ध आहेत.

कलम ४ (१) (ख) (पंधरा व सोळा)

माहितीचा अधिकार कायदा २००५ व त्या अनुषंगाने अधिकाऱ्यांचा तपशिल

अ.क्र.	जन माहिती अधिकारी/सहायक जन माहिती अधिकाऱ्यांचे पदनाम	अपिलिय अधिकारी	माहिती अधिकाऱ्याचा पत्ता व दूरध्वनी क्रमांक
१	अपिलीय प्राधिकारी- अतिरिक्त संचालक तथा मुख्य परिचालन अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान	अतिरिक्त संचालक	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान, सिडको भवन ५ वा मजला, (दक्षिण कक्ष) सी.बी.डी. बेलापूर, नवी मुंबई - ४००६१४ दूरध्वनी : ०२२-२७५६२५५२/५४
२	राज्य जन माहिती अधिकारी	कक्ष अधिकारी (प्रशासन शाखा)	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान, सिडको भवन ५ वा मजला, (दक्षिण कक्ष) सी.बी.डी. बेलापूर, नवी मुंबई - ४००६१४ दूरध्वनी : ०२२-२७५६२५५२/५४
३	सहायक जन माहिती अधिकारी	सहायक कक्ष अधिकारी (प्रशासन शाखा)	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान, सिडको भवन ५ वा मजला, (दक्षिण कक्ष) सी.बी.डी. बेलापूर, नवी मुंबई - ४००६१४ दूरध्वनी : ०२२-२७५६२५५२/५४
४	मानीव जन माहिती अधिकारी	संबंधित राज्य अभियान व्यवस्थापक/अभियान व्यवस्थापक (ज्या शाखेत राज्य अभियान व्यवस्थापक पद रिक्त असल्यास) तसेच जन माहिती अधिकारी यांनी अधिकृतपणे ज्यांचे सहाय्य मागितले आहे असे अधिकारी व कर्मचारी	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान, सिडको भवन ५ वा मजला, (दक्षिण कक्ष) सी.बी.डी. बेलापूर, नवी मुंबई - ४००६१४ दूरध्वनी : ०२२-२७५६२५५२/५४

कलम ४ (१) (ख) (सतरा)
विहीत करण्यात येईल अशी इतर माहिती

केंद्र शासनाने दिनांक ०१.०४.१९९९ पासून स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना/महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान ही दारिद्र्य निर्मुलनाची योजना सुरु केलेली आहे. दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाना बँकांचे कर्ज व शासकीय अनुदान देऊन स्वयंरोजगाराचे साधन उपलब्ध करुन देऊन त्यांना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणणे हा स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेचा प्रमुख उद्देश आहे.

स्वयंसहायता गटांनी उत्पादित केलेल्या वस्तुना बाजारपेठ उपलब्ध व्हावी या हेतूने सन २००२ पासून केंद्र शासनामार्फत IITF सरस प्रदर्शन केंद्रीय स्तरावर आयोजित करण्यात येते. त्याच धर्तीवर सन २००३-०४ या वर्षापासून केंद्र शासनाने राज्यस्तरीय स्तरावर सरस विक्री प्रदर्शन आयोजित करण्याचा निर्णय घेतला. त्यानुसार सन २००३ पासून मुंबईमध्ये **महालक्ष्मी सरस (राज्यस्तरीय) प्रदर्शन** आयोजित करण्यात येत आहे. तेव्हापासून या प्रदर्शनामध्ये सहभागी होणाऱ्या राज्यांचा, कारागिरांची संख्या वाढत आहे. त्यामुळे विक्रीचा आलेख उंचावत गेला आहे. महालक्ष्मी सरस प्रदर्शनात नाबार्ड सहाय्यीत (नाबार्ड पुरस्कृत) व ट्रायफेड सहाय्यीत गट / स्वरोजगारी या प्रदर्शनामध्ये सहभागी होत आहेत.

महालक्ष्मी सरसच्या माध्यमातून ग्रामीण भागातील महिला स्वयं सहाय्यता गटांना त्यांच्या तयार केलेल्या वस्तु, उत्पादने, साहित्य, नाविन्यपुर्ण कला व खाद्य पदार्थ सहजपणे शहरी नागरीकांपर्यत पोहचविता येतात. त्यांना एक चांगली हक्काची शहरी बाजारपेठ अनुभवण्याची चांगली संधी या माध्यमातून मिळते तसेच या माध्यमातून मोठी आर्थिक उलाढाल स्वयंसहाय्यता गट दरवर्षी करत असतात. मागील दीड दशकात महालक्ष्मी सरस प्रदर्शानातून अंदाजे ८००० स्वयं सहाय्यता समुहाने मुंबईकरांना सेवा दिली आहे. पहिल्यावर्षी ५० लाखाची आर्थिक उलाढाली झाली होती तर मागील वर्षी जवळपास १२ कोटीची आर्थिक उलाढालीचा टप्पा या प्रदर्शनाने गाठला आहे. महाराष्ट्रातील स्वयं सहाय्यता गटांबरोबर इतर राज्यांमधून विविध उत्पादने, कला घेऊन स्वयं सहाय्यता गट तसेच ग्रामीण कारागीर आतापर्यंत सहभागी झाले आहेत.